

San Pablo Roma vũ'ejoopo pa'inare chũ'o tocha saosi'ea'me

Chũ'o tocha saosi'ea'me

1 ¹ Chũ'ũ, Pablo, Jesucristo chũ'ũñe cho'оче cho'okaikũ'mũ. Repaũ Jesucristo chũ'ũre Dios chũ'o Repaũ'te cuasache kũachũ'ore chũ'vakũ paũ chini chẽa saosi'kũa'mũ. ² Apeřũmũ Repaũ chũ'o kũasina Ũcuajũ chũ'ũkũna ija'che i'kajũ tochaasome: “Irũmũ kũache na'a pa'isirũmũ chũ'ũ, Dios, pãire jorema'ñe rũa re'oja'che cho'okaija'mũ”, chiiche tochaasome repana. ³ Apeřũmũ tochasi'e Dios chũ'o Mamakũ pa'ijachere kũamũ. Dios Mamakũ pãiu aineesi'kũa'mũ, apeřũmũ pãi chũ'ũsi'kũ David Jojosi'kũ. ⁴ Dios peore Masiũjekũ Re'ojarekocho Paakũjekũ Mamakũ'te jũniso tã-cojñosi'kũre vaso etoasomũ, pãipi ña, “Dios Mamakũ'mũ jã'ũ”, chiijũ masia'jũ chini. ⁵ Diopi chũ'ũkũna Repaũ Jesucristo chũ'ũre re'oja'che chẽa saosi'kũa'mũ, si'achejũna ku'iu pãire chũ'vakũna asa chẽa Repaũni cuasajũna chẽa paara chini, repanapi ũcuanũko Repaũni jovo Repaũ chũ'ũñe'te cho'ojũ re'oja'che paapũ chini. ⁶ Mũsanũkonare ũcuachi'a chẽa paamũ Jesucristo. ⁷ Mũsanũkonare Roma vũ'ejoopo pa'inare, Dios chiijũ chẽa paacojñonare ũcuanũkore ie chũ'o tocha saomũ chũ'ũ. Maire Paakũ Jesucristona'me mai Ja'kũ Diopi cho'okaiũna pojojũ re'oja'che pa'ijũ'ũ.

Pablo Roma vũ'ejoopo pa'ina Diore cuasache'te asa sani ñara chiiche'te kũamũ

⁸ Mũsanũkonare charo iere kũamũ chũ'ũ: Mũsanũkona ũcuanũko Dioni re'oja'che cuasajũna pãi so'ña pa'inapi kũajũna asa chũ'ũre Paakũ'te Diore, “Re'orepamũ”, chiimũ chũ'ũ, Jesucristoji cho'okaiũna. ⁹ Repaũ'te Diore cho'оче cho'okaineekũjekũ cho'ore'оче peore cho'okaiũ, Repaũ Mamakũ pa'iche kũakaikũ'mũ chũ'ũ. Ũcuarepaa'me jã'a. Mũsanũkonare si'arũmũ Diore rũa sũekaimũ chũ'ũ. Dios masimũ jã'a. ¹⁰ Mũsanũkonani ñara chini

Repaŋ'te ija'che i'kakŋ rŋa sēemŋ chŋ'u: “Ja'kŋ, mŋ'ŋre saonato chŋ'ŋre repaŋa pa'ichejana saojŋ'u chura; sasa”, chiimŋ chŋ'u. ¹¹ Mŋsanŋkonare sani ŋara chiimŋ chŋ'u, Dios Rekocho chŋ'ŋre cho'okaicheja'che mŋsanŋkonani cho'okaiŋna cacu'ama'ŋe re'oja'che pa'imasia'jŋ chini. ¹² Mai ŋcuaja'che cuasanajejŋ sŋi'ŋechi'a re'oja'che cho'okaime. Mŋsanŋkonapi chŋ'u Diore cuasakŋ pa'iche ŋani na'a re'oja'che cuasajanaa'me. Chŋ'u ŋcuaja'che mŋsanŋkona Diore cuasana pa'iche ŋani na'a re'oja'che cuasaja'mŋ. Jŋ'ajekŋna sani ŋara chiimŋ chŋ'u mŋsanŋkonare.

¹³ Iere masijŋ'u mŋsanŋkona, chŋ'u majarpŋijana: Rŋarepaŋoŋ mŋsanŋkonare sani ŋara chini cuasakŋ oiŋ pa'iku'mŋ chŋ'u. Jŋ'ata'ni churajatŋ'ka saicu'amŋ chŋ'ŋre. Sani Jesucristo'te chuta'a cuasamanani chŋ'vara chiimŋ chŋ'u mŋsanŋkona pa'icheja pa'inare, Repaŋni cuasaajŋ chini. Chekŋchejŋa pa'inare chŋ'ŋpi jŋ'aja'ŋe chŋ'vakŋna Repaŋ'te jovoju pa'ime. ¹⁴ Diopi chŋ'ŋre chŋ'ŋsi'kŋa'mŋ si'achejŋarŋŋa sani ku'ŋ pŋi ŋcuanaŋkore Jesucristo'te cuasache kŋachŋ'ore chŋ'vaa'kŋ chini, mai chŋ'o i'kana-na'me tŋichŋ'o i'kanare, ŋcuachi'a masinana'me vesŋnare. ¹⁵ Jŋ'ajekŋna mŋsanŋkonare ŋcuachi'a Roma vŋ'ejoopo pa'inare Jesucristo'te cuasache kŋachŋ'ore rŋa chŋ'vaŋamŋ chŋ'ŋre.

Jesucristo'te cuasache chŋ'vachŋ'ore kŋamŋ

¹⁶ Jesucristo'te cuasache kŋachŋ'o chŋ'vavajuchŋma'mŋ chŋ'u. Pŋire chŋ'vakŋna asa chŋa Jesuni cuasajŋ jovoru Peore Masikŋji Dios repaŋare ŋcuanaŋkore chŋa paakŋ vati toa sani uuche ŋsekŋ'mŋ Repaŋ, judiŋpŋina'me judiŋ peonare. ¹⁷ Jesucristo'te cuasache kŋachŋ'o Dios maire cho'okaiche'te kŋamŋ. Repaŋji cho'okaiŋna ŋcuana'me re'oja'che pa'ire'omŋ maire Jesucristo'te cuasanare, cu'ache cho'onareta'ni, re'oja'chechi'a cho'onare pa'ire'ocheja'che. Dios chŋ'o aperŋmŋ tocha jo'kasi'e ija'che kŋamŋ:

Diopi ŋato Repaŋ'te cuasana re'oja'che pa'ime.

Jŋ'ajekŋna Repaŋ'te cuasana ŋcuana'me si'arŋmŋ re'oja'che pa'ijanaa'me,
chiimŋ.

Pŋi Diore cuasamana cu'ache cho'oche'te kŋamŋ

¹⁸ Pŋi Dioni jachajŋ rŋa cu'ache cho'ojŋna ŋa pe'rukŋ, Dios repaŋare, “Cu'ache cho'osi'e ro'ijŋ paarpŋ”, chiiŋ chŋ'ŋmŋ. Repaŋa cu'achechi'a cho'ojŋ Dios chŋ'o ŋcuarepare asacuheme. ¹⁹ Diopi Repaŋ pa'iche'te pŋire ŋa chŋare'oche'te peore ŋokŋ kŋakŋna ŋa, masime pŋi. ²⁰ ŋcuachi'a ŋoma'kŋreta'ni Repaŋ cho'osimajŋarŋŋe ŋani masire'omŋ Repaŋ pa'iche. Apereparŋmŋ cŋnaŋmŋna'me cheja cu'amajŋarŋŋe peore cho'o pi'nisirŋmŋ irŋmŋjatŋ'ka Repaŋ cho'osimajŋarŋŋe re'oja'che ŋokŋna Dios si'arŋmŋ

pa'iche masire'omũ. Ũcuachi'a Repau peore Masiku pa'iche masire'omũ. Jã'ajekũna Repau'te cuasamana peore Cho'osi'kũre, "Vesusi'kua'mũ chũ'u", chini joreme. ²¹ Repau Dios pa'iche masinata'ni Repau'te pojomanaa'me. Ũcuachi'a Repau repanare cho'okaiche, "Re'orepamũ", chiimanaa'me repana Repau'te. Dioni jachajũ cu'ache cuasaju pa'ijũ repana rekoñoã cacu'aso rũa vesũna carũnisome. ²² "Rũa masime chũkũna", chiijũ cuasanata'ni rũa vesũme repana. ²³ Diore Peore Masikuji Si'arũmũ Pa'ikũni cuasache jo'kaso jũnisojanani tũosiva'nare, pãijanana'me pĩ'ajanare rũni ku'iva'najanare añajanare pojome repana, Diore pojochēja'che.

Diore pojochēja'che tũosiva'ũni pojome. (Ro 1.23)

²⁴ Jã'ajekũna Dios repana cho'ojachere masiku repana cu'ache cho'oche ũcuamakarũ ũseasomũ. Ũcuauache repana cu'ache cho'ouache cho'oa'jũ chini ũsemaũna vajũchũache sãĩnechi'a cu'ache cho'ome repana, ũcuauanare ja'me kãijũ. ²⁵ Dios chũ'o ũcuarepare jachajũ jorechũ'ore asa chẽame repana. Diore pãĩ si'arũmũ Pojocojũokũ'te cuhejũ Repau cho'osimajũna rũachi'a pojome repana.

²⁶ Pãĩpi Repau'ni cuhejũna repanare ũcuauache cu'ache cho'ouache ũseche'te cuhasoũna na'a rũa cu'ache cho'ojũ si'ache vajũchũache cho'ome. Romi mũmũ pa'icũhejũ ũcuajanani romire sãĩnechi'a romineejũ cu'ache cho'ome. ²⁷ Ũmũpãĩ ũcuachi'a romi paache cuasama'ũe ũcuajanani mũmũpãĩre sãĩnechi'a mũmũneejũ cu'ache cho'ome. Vajũchũache cu'ache cho'ojũ rekoñoãna'me ca'nivũã cacu'asome repana. Repana cu'ache cho'oche ro'ia'me jã'a. ²⁸ Repanapi Dioni cuasacuhejũna Diopi sējũũna cu'arekoñoã paajũ si'ache vajũchũache cu'ache cho'ome. ²⁹⁻³⁰ Cu'ache cho'oche peore cho'ore'ochetũ'ka cho'onaa'me repana. Ũmũpãĩ repana paamanare romi ja'me kãijũ mũmũpãĩ ũcuajanani mũmũneejũ si'ache

cu'ache cho'onaa'me repana. Ūcuachi'a romi repanare paamanare ꞎꞎꞎ pāi ja'me kāijꞎ romi ūcuajanani romineeꞎꞎ si'ache cu'ache cho'onaa'me repana. Re'oja'chejē'e cho'omanaa'me repana. Si'arꞎꞎꞎ na'a rꞎa pōse paaneena'me. Peore cho'oꞎsechechi'a cho'onaa'me. Chekꞎꞎꞎani re'oja'che tiljñeto pe'runaa'me. Chekꞎꞎare pe'ruꞎꞎ cavajꞎ vanisonaa'me. Rꞎa joreme. Chekꞎꞎare cu'achechi'a cho'oꞎꞎ chiime. Chekꞎꞎare rope'e te'ena cu'ache cutume. Ūcuachi'a ūcuanꞎko asajꞎ'te cu'ache cutunaa'me. Diore rꞎa cuheme. Pāi chekꞎꞎare cuheꞎꞎ, “Chꞎ'ꞎchi'a re'okꞎ'mꞎ”, chiime. Chekꞎꞎare si'arꞎꞎꞎ ija'che i'kanaa'me, “Chꞎ'ꞎ rꞎa masiꞎjekꞎ rꞎa re'oja'che cho'okꞎ'mꞎ”, chiime. Meñechi'a cuasajꞎ, ūcuauache cho'ojꞎ, chekꞎꞎare cu'ache cho'ome. Cu'ache cho'oꞎꞎ chini rꞎa cuasame repana. Pꞎka'kꞎpāi-jē'e rꞎa jachanaa'me. ³¹ Repana rekoñoã masi cuasama'me. Ūcuarepajē'e cho'omanaa'me. Pāi chekꞎꞎare cuasamanaa'me, ūcuachi'a majarpāijē'e. Cuhama'ñe cavajꞎ pāi ña oimanaa'me. ³² Jā'aja'ñe cho'onare, “Repana cu'ache cho'osi'e ro'i, vati toare ai sani uuꞎꞎ paarpꞎ”, chiiꞎ chꞎ'ꞎkꞎ'mꞎ Dios. Jā'aja'ñe masinata'ni ūcua cuhama'ñe cu'ache cho'ojꞎ pa'inaa'me. Ūcuachi'a chekꞎꞎapꞎ ūcuaja'che cu'ache cho'ojꞎna ñani, “Re'oja'che cho'ome ina”, chiime.

**Dios pāi cho'oche ñani repana cho'osi'e ro'i
chꞎ'ꞎni ūcuarepa cho'oche'te i'kamꞎ**

2 ¹ Repanare, cu'ache cho'onare ñajꞎ ija'che cu'ache cutume mꞎsanꞎkona: “Cu'ache cho'onaa'me repana. Cu'ache tiljñeto repana ro'ia'me”, chiime mꞎsanꞎkona. Jā'aja'ñe i'kanata'ni repana cho'ocheja'che cu'ache cho'onaa'me mꞎsanꞎkona. Jā'ajekꞎna, “Jā'aja'ñe cho'ona cu'ache cho'onaa'me; cu'ache tiljñea'kꞎ repanare”, chini mꞎsanꞎkona cho'oche'te meñe i'kajꞎ cu'ache cho'osi'e ro'iꞎꞎ chini sēeñeja'ñe cho'ome, ūcuaja'che cu'ache cho'onajeꞎꞎ. ² Iere masime mai: Pāi ūcuauana jā'aja'ñe cu'ache cho'ojꞎna Diopi ñani repana cu'ache cho'osi'e ro'ijꞎ paarpꞎ chiiꞎ chꞎ'ꞎni ūcuarepa cho'omꞎ Repꞎ. ³ Jā'ajekꞎna mꞎsanꞎkona ūcuaja'che cu'ache cho'onapꞎ chekꞎna cho'oche'te ñajꞎ cu'ache cututo Dios ūcuaja'che mꞎsanꞎkonare ro'ijꞎ paarpꞎ chini chꞎ'ꞎja'mꞎ. ⁴ Jā'ata'ni Dios mꞎsanꞎkonare rꞎa re'oja'che cho'okaimꞎ. Mꞎsanꞎkonare cuhema'ñe oiꞎ cha'akꞎ pa'imꞎ Repꞎ, chekꞎꞎꞎꞎ na'a pa'isirꞎꞎꞎ mꞎsanꞎkona cu'ache cho'oche'te sꞎma'ñe cuasa ūhaso Repꞎ chꞎ'ꞎñe'te cho'oa'jꞎ chini. ¿Mꞎsanꞎkona cuasama'ñe jā'a? ¿Jā'aja'ñe cho'okaikꞎ'te Diore vajꞎchꞎma'ñe mꞎsanꞎkona? ⁵ Mꞎsanꞎkona re'oja'che cho'ocuheꞎꞎ cu'ache cho'oche ūhasoma'me. Jā'ajekꞎna repaumucuse na'a rꞎa ro'iche pa'ija'mꞎ mꞎsanꞎkonare, pāi ūcuanꞎko cho'osi'e ro'i Dios chꞎ'ꞎjaumucuse. Repaumucuse Dios, pāi ūcuanꞎko ñajꞎ'te ūcuarepa chꞎ'ꞎkꞎ, mꞎsanꞎkonani cuhekꞎ, “Rꞎa cu'ache tiljñea'kꞎ mꞎsanꞎkonare”, chiija'mꞎ. ⁶ Reparꞎꞎꞎ pāi ūcuanꞎkore repana cho'osi-

nakoruchi'a ro'iche chũ'uja'mu Repa. 7 Jã'ata'ni pãi mamaca'nivũã jo'e jũ'ima'ñe paauakuna, re'ojarekoñõ paauakuna Dios repanare pojoku re'oja'che cutua'ku chiiju cuhama'ñe si'arumu na'a rua re'oja'che cho'ona Repa pa'ichejana sani si'arumu Ūcuauña'me re'oja'che pa'ijanaa'me. 8 Jã'ata'ni pãi ūcuauache cho'ojũ Repa chũ'o ūcuarepare jachaju cu'ache cho'onare rua pe'rumu Dios. Reparumu, "Cu'ache cho'osi'e ro'iju pa'ijũ'u", chiiu chũ'uja'mu Repa. 9 Ūcuaukore cu'ache cho'onare rua cu'ache ti'lñeja'mu, repana cu'ache cho'osi'e ro'i, judiõpãina'me judiõ peonare. 10 Jã'ata'ni re'oja'che cho'onare rua pojoku, "Inaa'me re'ona", chiiu, re'oja'che pa'iche'te ïsija'mu Dios, judiõpãina'me judiõ peonare. 11 Jã'aja'ñe cho'omu Dios pãi ūcuaukore ūcuapa'rũvachi'a ñakũjekũ.

12 Judiõ peona Dios chũ'uñe vesunata'ni re'oja'che cho'uche masinapi cu'ache cho'onajeju vati toana sani uujanaa'me. Ūcuachi'a judiõpã Repa chũ'uñe masinata'ni cho'omanesinare ña, "Repana jachasi'e ro'iju paapu", chiiu chũ'uja'mu Dios. 13 Repa chũ'uñe peore cho'onare pojomu Dios, "Re'onaa'me ina", chini. Cho'oma'ñe ruvu asaju pa'inareta'ni pojoma'mu. 14 Ūcuauji chũ'uña Moisés tocha jo'kasi'e vesunata'ni judiõ peona repana rekoñõã cuasachechi'a cho'ojũ te'eñõã Dios chũ'uñe cho'ome. Jã'aja'ñe cho'oto repana rekoñõã cuasache Dios chũ'uñeja'ñe pa'imũ repanare, Dios chũ'uñe vesunareta'ni. 15 Dios chũ'uñe cho'ona cho'ochaja'che repana rekoñõã cuasacheji re'oja'che cho'o ñome. Repana rekoñõã Dios chũ'uñe masime, asamanata'ni. Repana rekoñõã re'oja'che cuasache'te cho'omaneni, "Re'oja'che cho'omanesi'kua'mu chũ'u", chini cuasame. Repana rekoñõã re'oja'che cuasache'te cho'oni, "Re'oja'che cho'osi'kua'mu chũ'u", chiiu masime. 16 Pãi ūcuauko cho'osi'e ro'i chũ'umucuse Diopi chũ'ukuna Jesucristo pãi rekoñõã cuasasi'ena'me ñoma'ñe cho'osi'e peore ña, "Repana cu'ache cho'osi'e ro'iju paapu", chiiu ūcuarepa chũ'uja'mu. Jesucristo'te cuasache kuachũ'ore chũ'vakũ jã'aja'ñe chũ'vakũ'mu chũ'u.

Judiõpã pa'ichena'me Diopi chũ'uña

Moisés tocha jo'kasi'ere kua

17 ¿Musanukona te'ena judiõpãia'ñe? ¿"Dios chũ'uñe'te masijuna Dios cu'ache cho'omaneja'mu chũ'ukuna'te. Jã'ajekuna vajuchumanaa'me chũ'ukuna", chiiche? ¿"Dios chẽacojñõsinajeju Repa'te masime chũ'ukuna; musanukonata'ni Repa'te vesume", chiiche musanukona judiõ peonare? 18 ¿Dios chiiche masiche musanukona? ¿"Diopi chũ'uña Moisés tocha jo'kasi'e che'chesinajeju re'oja'che cho'uche ña masinaa'me chũ'ukuna", chiiche? 19-20 Ija'che i'kanaa'me musanukona: "Na'ava'nare juha kuacheja'che rua masinajeju vesuva'nare che'chonaa'me chũ'ukuna. Chijacheja pa'inare miañe ñoñeja'ñe pa'ime chũ'ukuna. Diopi chũ'uña Moisés tocha jo'kasi'ere chũ'o ūcuarepare paaju peore masinajeju chĩiva'na rua jmava'na

vesucheja'che vesunani che'chore'omũ chũkũna'te", chiinaa'me mũsanũkona. ²¹Jã'aja'ñe i'kanata'ni, ¿je'se pa'ĩna chekũnani che'chojũ che'chema'ñe mũsanũkona? "Põse ñaamanejũ'ũ", chiijũ che'chonata'ni chekũrũmũ põse ñaanaa'me mũsanũkona. ²²"Umũpãi, mũrũjoromi peonare ja'me kãimanejũ'ũ. Romi, mũũjũpãi peonare ja'me kãimanejũ'ũ", chiinata'ni chekũrũmũ mũsanũkona ñseche'te ũcuauanare ja'me kãinaa'me mũsanũkona. "Pãi rupũ tũosiva'nare Diore pojochaja'che pojomanejũ'ũ. Rũa cu'amũ jã'a", chiinata'ni chekũrũmũ tũosiva'nare jo'kasimajũarũã mini sa řisjũ kuri koonaa'me mũsanũkona. ²³"Dios chũ'ũñe rũa re'oja'imũ", chiinata'ni Repaũ chũ'ũñe'te mũsanũkonapi jachajũna Diore cu'ache cutume pãi. ²⁴Jã'are kũamũ Dios chũ'o aperũmũ tochasi'e.

Mũsanũkonapi judĩopãipi cu'ache cho'ojũna judĩo peona cu'ache cutume Diore,
chiimũ Dios chũ'o.

²⁵Dios chũ'ũñe peore cho'onare Ũcuau neenajejũna jĩkora'murũ chã'tirũ pa'ica'nirũ chũto tũare'omũ. Jã'ata'ni jĩkochã'tirũ chũto tũacojũnosi'kũpi Dios chũ'ũñe'te jachani cho'ocojũnomanesi'kũja'ĩũ pa'imũ. ²⁶Pãĩũ jĩkochã'tirũ chũto tũacojũnomanesi'kũpi Dios chũ'ũñe'te cho'oto repaũ'te cho'ocojũnosi'kũre cuasacheja'che cuasamũ Dios. ²⁷Mũsanũkona judĩopãi jĩkochã'tirũ chũto tũacojũnosina Dios chũ'ũñe masinata'ni Repaũ chũ'ũñe cho'omanaa'me. Judĩo peona jĩkochã'tirũ chũto tũacojũnomanesina te'ena Dios chũ'ũñe vesunata'ni cho'ome. Dios repanani ña mũsanũkona cu'ache cho'ochẽ'te cuasa na'a rũa pe'rukũ Repaũ chũ'ũñe cho'omanajejũna ija'che i'kaja'mũ: "Ina cu'ache cho'osinajejũ repana cho'osi'e ro'ijũ pa'ijanaa'me", chiija'mũ.

²⁸Diopi ñato judĩopãi ainee jĩkora'murũ chã'tirũ pa'ica'nirũ chũto tũacojũnosina ũcuauũko judĩopãirepachi'ama'me. ²⁹Diopi ñato judĩorepaũji, "Dios rũa re'okũ'mũ", chiĩũ cuasakũ, rekocho judĩoa'mũ. Ũcuau neekũjekũna Dios Rekochoji repaũ rekocho care'vasi'kũa'mũ. Diopi chũ'ũũna Moisés tocha jo'kasi'ere rupũ masikũji jachani repaũ rekocho care'vacojũnoma'mũ. Ũcuachi'a pãĩũ'te judĩorepaũji pãi pojocojũnoma'kũre rekocho re'ojarekocho care'vacojũnosi'kũjekũna Diota'ni rũa pojomũ repaũ'te.

3 ¹Mũsanũkona judĩopãi ainesina ija'che sũecosome chũ'ũre: "Jã'a pa'ito, ¿je'se pa'ĩna, 'Judĩopãi peoche judĩopãi pa'icheji na'a re'omũ', chiiche pãi? ¿Joreche? Jĩkora'murũ chã'tirũ pa'ica'nirũ chũto tũacojũnata'ni re'oja'che jũaamaneni, ¿je'se pa'ĩna cho'ocojũnore mai?", chiicosome mũsanũkona chũ'ũre. ²Judĩopãi pa'iche rũa re'omũ. Jorema'me repana. Judĩopãi peoche judĩopãi pa'icheji na'a re'omũ. Maire judĩopãi Repaũ chũ'ore jo'kasi'kũa'mũ Dios, maipi tocha paajũ cho'ojũ chekũnani pãire che'choajũ chini. Jã'ajekũna judĩopãijejũna maire re'omũ. ³Jã'ata'ni judĩopãi jainũko Dios chũ'o jachame. Jã'ajekũna pãi chekũna ija'che i'ka-

cosome: “Judíopāipi Dioni jachajū Repau chū'u jo'kasi'ere cho'omarūna, Repau, ‘Judíopāi re'oja'che cho'okaija'mū chū'u’, chiisi'e cho'omaneja'mū”, chiicosome repana. ⁴Jā'aja'ñe i'kani joreme repana. Judíopāi Repau'te masi cuasanare ūcua Repau i'kasi'e jorema'ñe re'oja'che cho'okaija'mū Dios. Pāi rua joreme. Diota'ni jorema'kua'mū. Ija'che kuamū Dios chū'o tochasi'e:

Jakū Dios, chū'u cu'ache cho'osi'ere mū'upi kuato asa,
“Ūcuarepaa'me jā'a”, chiijū masijanaa'me pāi.

Chū'ure, “Repau cu'ache cho'osi'e ro'ia'kū”, chiū chū'uto,
“Repau cho'ora chiisi'e ūcuarepare cho'omū Dios. Jorema'kua'mū
Repau”, chiijanaa'me pāi.

Jā'aja'ñe chiimū Dios chū'o tochasi'e.

⁵Chekūna pāi ija'che i'kajuasome: “Maipi Dios chū'usi'ere jachato re'omū. Mai Diore jachanare pāipi ñato Dios pa'icheji na'a re'oja'che ñomū repanare. Jā'ajekūna maipi cu'ache cho'onajejū Dioni re'oja'che cho'okaiime. Jā'ajekūna Dios maire Repau'te re'oja'che cho'okainani pe'rukū, ‘Musanukona cu'ache cho'osi'e ro'ijū pa'ijū'u’, chiū chū'uni cu'ache cho'omū maire”, chiijūasome pāi. ⁶Rua tīñe cuasame jā'aja'ñe i'kana. Repana i'kasi'e ūcuarepa pa'ito repana cu'ache cho'osi'e te'eu'terejē'e ña ro'iche chū'ūñe peora'amū Diore.

⁷Repana i'kasi'e, “Pāi cu'ache cho'oto na'a re'omū”, chiisi'e ūcuarepa pa'ito judío peokū'te ija'che i'kare'ora'amū: “Chū'upi rupū tūosiva'nani pojokūna Diorepau pa'icheji na'a re'oja'che ñomū chekūnare pāi. Tūosiva'naja'ñe pa'imau pāire Diopi re'oja'che cho'okaiūna ña na'a rua re'oja'che cutume pāi Repau'te. Jā'ajekūna Diopi chū'uni ñakū i'kani, ‘Cu'ache cho'omū ikū tūosiva'nare pojokū, chinī, chū'uni cu'ache cho'omū”, chiito re'omū. ⁸Ūcuanapi jorema'to chekūna ija'che i'kana ūcuarepare chū'o i'kara'ame: “Cu'ache cho'oñu re'oja'che ti'jñea'kū”, chiime. Chekūna pāi, “Jā'aja'ñe i'kamū Pablo”, chiime chū'ure. Jā'ata'ni repana ūcuanuko joreme. Repanare, “Musanukona cu'ache cho'osi'e ro'i, vati toare sani uujū pa'ijū'u”, chiū chū'uni ūcuarepare cho'omū Dios. Repana ro'ia'me.

Pāi ūcuanuko cu'ache cho'ojū pa'iche'te kuamū

⁹Mai judíopāi chekūnare na'a rua re'omanaa'me. Chura chū'u tochacuhasi'kua'mū jā'a. Pāi ūcuanuko cu'achechi'a cho'omasime judíopāina'me judío peona. ¹⁰Dios chū'o aperedū tocha jo'kasi'e ija'che kuamū:

“Te'eu'jē'e Dios chū'ūñe cho'ona peome.

¹¹Dios chiiche cho'omasina peome.

Ūcuachi'a re'oja'che pa'ijū Dioni ja'me pañu chiina peome.

¹²Pāi ūcuanuko re'oja'che pa'iche ūhasō cu'ana carūnisōme.

Te'eu'jē'e chekūnare ña oina peome.”

13 “Pāi ūcuanuko rua cu'ache cutunajeju pāiŋ'te tāsicoje ta'pimacoje vnocheja'che cu'amũ repana cutuchũ'o. Rua joreme.”

“Aña eo paaku kũ'iñeja'ñe repana chũ'oroõpi cu'ache i'kaju chekũnare asi cho'ome.”

14 “Chekũnare rua cu'ache i'kaju ravũ cho'ome.

Si'arũmũ rua ke'renaa'me repana.”

15 “Chekũnare pe'ruju vanisõme.

16 Si'achejñaruã ku'ijũ pãire cu'ache cho'ojũ rua pa'ivesache cho'ome chekũnare.

17 Chekũnare jmamakarũjẽ'e re'oja'che cho'okaiche vesũme repana.”

18 “Diore jmamakarũjẽ'e vajuchũmanaa'me repana.”

Jã'aja'ñe kũamũ Dios chũ'o aperũmũ tochasi'e.

19 Dios chũ'o aperũmũ tochasi'e mai judiõpã pa'iche'te peore kũamũ. Mai judiõpã masime jã'a. Jã'ajekũna ie ūcuachi'a masime: Mai judiõpã te'eũjẽ'e re'oja'che cho'omanaa'me. Pã si'achejña pa'ina ūcuanuko judiõpãina'me judiõ peona Diopi kũakũna mai cu'ache cho'osi'e asajanaa'me. Asato jachacu'aja'mũ maire. 20 Maire pã re'oja'che cho'oche si'ache chũ'usi'kua'mũ Dios Moisés tochasi'ere ña mai cu'ache pa'iche'te masia'jũ chini. Maipi Repau aperũmũ chũ'usi'ere cho'ojũ cu'ache cho'osi'e ro'iche peoa'jũ chini jo'kamanesi'kua'mũ Repau. Jã'ajekũna Diopi, “Re'onaa'me ina”, chiaũ chini, Repau aperũmũ chũ'usi'ere cho'oni, cho'ote'eme pã.

Jesucristo'te cuasanare ūcuanukore Diopi repanani cho'okaiũna Repau'te ja'me pa'ire'oche'te kũamũ

21 Chura Diopi cho'okaiũna iere masime mai: Dios maire ñani, “Re'onaa'me ina”, chiimũ, Repau chũ'ũñe peore cho'omanareta'ni. Aperũmũ Diopi kũakũna irũmũ pa'ijachere tocha jo'kaasome Moisenaa'me chekũna Dios chũ'o kuasina. Jã'ata'ni chura Dios maire na'a asare'oche kũamũ. Ija'che pa'imũ: 22 Jesucristo'te cuasanare ūcuanukore Diopi cho'okaiũna maire ja'me pa'ire'omũ Repau'te, re'oja'chechi'a cho'onare pa'ire'ocheja'che, judiõpãina'me judiõ peonare. 23 Pã ūcuanuko cu'ache cho'onajejũna mai pa'iche'te ña pojoma'mũ Dios, re'oja'che cho'ocheji karakũna. 24 Jã'ajekũna Dios maini oiũ re'oja'che cho'okasa chini Jesucristoni chũ'ũũna mai cu'ache cho'osi'e jũni ro'ikakũna re'oja'chechi'a cho'onare cho'ocheja'che mai cu'ache cho'osi'e jmamakarũjẽ'e ro'iche chũ'ũmanaja'mũ Repau maire. 25 Jesucristo'te Dios raosi'kua'mũ, Repau'te cuasana cu'ache cho'osi'ere chiere rao jũni ro'ikaau chini. Repau chũ'ũñe jachanare ro'iche pa'ũna maini oiũ Jesucristoni chũ'usi'kua'mũ Repau'te cuasanani ro'ikaau chini. Jã'aja'ñe ro'ikakũna maire pe'ruche cuhasosi'kua'mũ Repau. Aperũmũ pa'isinare pãire oni repana cu'ache cho'osi'e

ro'iche chũ'umanesi'kũta'ni, peore ũcuarepa cho'o ñosi'kũa'mũ Repau. ²⁶ Chura Repau cu'ache cuheche'te pãipi masia'jũ chini repaña cu'ache cho'osi'e ro'ia'jũ chini chũ'umũ. Cu'ache cho'osi'e ro'iche pa'iaña pãire oni Jesucristoji jũni ro'ikaisi'ejekũna Repau'te cuasanare maire ũcuaukore cu'ache cho'omanesinare cuasacheja'che cuasamũ Dios cu'ache cho'onareta'ni. Jã'ajekũna, “Pãi cu'ache cho'osi'e ro'iche paame”, chiisi'kũta'ni maini oni cu'ache cho'onareta'ni cu'ache cho'omanesinare cuasacheja'che cuasakũ ũcuarepa cho'omũ Repau.

²⁷ Jã'ajekũna ija'che i'kacu'amũ maire: “Re'oja'che cho'okũjekũ Dios pa'ichejana saija'mũ chũ'u”, chiina joreme. Maipi Dios chũ'uñe'te peore cho'onita'ni, ija'che i'kare'ora'amũ maire: “Re'oja'che cho'okũjekũ Dios pa'ichejana saija'mũ chũ'u”, chiire'ora'amũ. Pãi ũcuauko peore re'oja'che cho'ovesunajejũna jã'aja'ñe i'kacu'amũ maire. Jã'ata'ni Diopi oiũna Jesucristo'te cuasanachi'a Repau pa'ichejana saijanaa'me mai. Jã'ajekũna ũcuachi'a ija'che i'kacu'amũ maire: “Re'oja'che cho'onajejũ Dios pa'ichejana saijanaa'me chũkũna”, chiicu'amũ. ²⁸ Dios maire cu'ache cho'onareta'ni cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamũ Repau'te cuasato. Maipi Repau'te cuasama'ñe Repau chũ'usi'echi'a cho'oto tĩ'amanera'amũ jã'a. “Re'onaa'me ina; cu'ache cho'osi'e ro'iche peomũ inare”, chiimanera'amũ Repau maire. ²⁹ Dios judiõpãichi'a paama'mũ. ũcuachi'a judiõ peonare paamũ. ³⁰ Dios ũcuate'eũ'mũ. Judiõpãi jĩkora'murũ chã'tirũ pa'ica'nirũ chũto tuacojñosinapi, Repau'te cuasato cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamũ Dios repanare. ũcuachi'a judiõ peona jĩkochã'tirũ chũto tuacojñomanesinapi, Repau'te cuasato cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamũ Dios repanare. ³¹ Jã'aja'ñejekũna, ¿Repau'te cuasanajejũ Diopi chũ'ũkũna Moisés tocha jo'kasi'e sējojanaa'ñe mai? iPãañu! iJã'aja'ñe cho'omaneñu! Mai Repau'te cuasana Moisés tocha jo'kasi'e re'oja'che cho'oche chũ'uñe na'a rua cho'ome.

Abraham Diore masi cuasasi'ere kũamũ

4 ¹ Mai aipãiu'te Abrahamre, ¿je'se cho'oũna pojou Dios? ² Diopi, “Chũ'u chũ'uñe cho'okũjekũna pojomũ chũ'u ikũre”, chiito, “Re'oja'che cho'okũ'mũ chũ'u”, chiire'ora'amũ Abrahamre. Jã'ata'ni Dios asakũ'te jã'aja'ñe i'kacu'amũ. Asacuhemũ Repau. ³ ũcuachi'a ija'che kũamũ Dios chũ'o aperũmũ tocha jo'kasi'e:

Abrahampi Dioni cuasakũna re'oja'chechi'a cho'okũ'te cuasacheja'che cuasamũ Dios repau'te, chiimũ.

⁴ Pãiu cho'oche cho'okaiũ kuri kooche rupũ ñsima'ñea'me. Cho'oche cho'osi'e ro'ia'me. ⁵ Jã'ata'ni Dioni cuasajũ re'oja'che cho'onare ũcuauji repanani, “Re'onajejũna ro'iche peomũ inare”, chiaũ chini cho'oma'me

repana. Cu'ache cho'ojũ Repau'te cuhesinareta'ni re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasakũ rupũ cho'okaimũ Dios Repau'te cuasanare. Repana re'oja'che cho'osi'e ro'ima'ñea'me. ⁶ David jã'aja'ñe kũasi'kũa'mũ. Pãĩ re'oja'che cho'omanareta'ni Diopi re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasakũna pojoju pa'iche'te kũasi'kũa'mũ. ⁷Iere tocha jo'kaasomũ repau David:

Dios chũ'ũñe'te jachajũ pãĩ cho'osi'e Diopi cuasama'to rũa re'omũ repanare.

Ûcuachi'a repaña cu'ache cho'osi'ere tũnoto rũa re'omũ repanare.

⁸ Repaña cu'ache cho'osi'ere ro'ia'jũ chini Diopi chũ'ũma'to rũa re'omũ repanare.

Jã'aja'ñe tocha jo'kaasomũ repau.

⁹ Judíopãĩ jĩkora'murũ chã'tirũ pa'ica'nirũ chũto tũacojñosinarechi'a re'oma'mũ jã'a. Judío peonare ùcuachi'a cho'okaimũ Dios. “Abrahamre Repau'ni cuasakũna re'oja'che cho'okũ'te cuasacheja'che cuasamũ Dios”, chiiũ Dios chũ'o aperũmũ tocha jo'kasi'ere cuasakũ tochamũ chũ'ũ ija'ova. ¹⁰ Abrahamre repau jĩkomu chã'tiro pa'ica'nirũ chũto tũasirũmũchi'a jã'aja'ñe cuasamanesi'kũa'mũ Dios repau'te. Aperũmũna repau jĩkochã'tirũ chuta'a chũto tũacojñomarũmũjẽ'e ùcuaja'che cuasasi'kũa'mũ Dios repau'te. ¹¹ Abraham chuta'a jĩkochã'tirũ chũto tũacojñoma'kũpi Diore cuasarũmũ cu'ache cho'oma'kũre cuasacheja'che cuasaasomũ Dios repau'te. Na'a pa'isirũmũ jĩkomu chã'tiro pa'ica'nirũ chũto tũache'te jo'kaasomũ Dios repau'te, cho'okũ Repau ùcuarepa repau'te paache'te masia'kũ chini. Jã'ajekũna judío peona jĩkochã'tirũ pa'ica'nirũ chũto tũacojñomanapi Diore cuasanare ùcuauũko aipãĩũja'iu'mũ repau. Abrahamre cuasacheja'che cuasamũ Dios repanare, cu'ache cho'omanare cuasacheja'che. ¹² Ûcuachi'a mai judíopãĩ jĩkochã'tirũ chũto tũacojñosina Diore cuasana aipãĩũmũ Abraham, chuta'a repau jĩkochã'tirũ chũto tũacojñomarũmũ Diore cuasacheja'che cuasanajejũna.

**Dios Repau'te cuasanare cho'okaija'mũ chiisi'e
ùcuarepa cho'okaiche'te kũamũ**

¹³ Diopi chũ'ũũna na'a pa'isirũmũ Abrahamna'me repau jijosinajana Diore cuasana cheja pa'ĩnare ùcuauũkore re'oja'che chũ'ũjanaa'me. Dios ija'che i'kama'mũ: “Abrahamre chũ'ũ chũ'ũsi'e cho'osi'kũjekũna cho'okaija'mũ chũ'ũ”, chiima'mũ Dios. Jã'ata'ni Abrahampi Repau'ni cuasakũna repau jijosinajanapi chũ'ũjũ paaru chini cho'okaija'mũ Dios, re'oja'che cho'okũ'te cuasacheja'che cuasakũ. ¹⁴ Aperũmũ Repau chũ'ũ jo'kasi'e cho'onare Diopi pãĩ chũ'ũñe jo'karu Repau'te cuasana peoche cuasara'ame. Jã'aja'ñe peoche cuasato Dios cho'oja'mũ chiisi'e jorechũ'o pa'ira'amũ. ¹⁵ Dios Repau chũ'ũ jo'kasi'ere pãipi jachajũna pe'rũkũ cu'a-

che cho'osi'e ro'iche chũ'umũ. Pãire Repau chũ'usi'e jo'kamanesi'e pa'ito jachana peora'ame.

¹⁶Aperumũ Dios, “Chũ'ure cuasanarechi'a re'oja'che pa'iche rupũ ïsi-ja'mũ chũ'u”, chinasomũ. Repau i'kasi'e jorema'ñe rupũ ïsikũ'mũ Dios, ũcuauũko maipi Abraham jojosiñajanapi repau Diore cuasacheja'che cuasanapi judiõpãina'me judiõ peona re'oja'che paapu chini. Mai ũcuauũko aipãija'iu'mũ Abraham, Diore cuasana judiõpãina'me judiõ peona. ¹⁷Ie Diopi i'kakũna asaju tochaasome pãi:

Abraham, mu'u jojosiña rũa jainũko pa'iju si'avãjũpã pa'ijanaa'me, chinasomũ Dios Abrahamre. Repau'te cuasakũjekũ Abraham Diopi ñato mai aipãiu'mũ. Repau Dios si'ache cho'omasikũ'mũ. Jũnisosinare vasomũ paapu chini. ũcuachi'a pãi chuta'a peorũmũ, “Paapu”, chikũna pa'ime chura.

¹⁸Dios repau'te Abrahamre ija'che i'kaasomũ: “Mu'u jojosiña rũa jainũko pa'iju si'avãjũpã pa'ijanaa'me”, chinasomũ Dios, chuta'a chũ peokũni. Dios i'kasi'e cuasavesacheta'ni cuasasi'kũjekũna chura repau jojosiña si'avãjũpã pa'ime. ¹⁹⁻²⁰Cienrepaũsurũmũ pa'ikũji rũa aiva'uta'ni ũcuachi'a repau rũjo Sara aiva'ojekona chũ paacu'ache masakũta'ni ũcua Dios chũ'o jachamaneasomũ. “Dios peore masakũ'mũ”, chiuũ cuasaasomũ repau. Dios i'kasi'ere jachamaneũna chũ paacu'asinareta'ni Diopi cho'okaiũna chũ paare'oasomũ repanare. ²¹Jachama'ñe, “Dios Repau cho'ora chiiche cho'omasikũ cho'omũ”, chinasomũ repau. ²²Jã'aja'ñe Abrahampi Dioni cuasakũna, “Repau'te re'oja'chechi'a cho'oku'te cuasacheja'che cuasamũ Dios”. ²³Abrahamre cuasachechi'a tochaakũ chini chũ'ũmanesi'kũmũ Dios Moiserẽ. ²⁴ũcuachi'a maire cuasache kũakũ tochasi'kũmũ. Maire Paaku'te Jesucristo'te jũniso tãcojũosi'kũre vasosi'kũre Diore cuasanare ũcuachi'a re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasamũ Repau maire. ²⁵Jesucristo mai cu'ache cho'ochẽ'te ro'ikasa chini jũniso tãcojũosi'kũ jo'e vajũraniasomũ, Diopi maini cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasakũna.

Diona'me re'oja'che pa'iche'te kũamũ

5 ¹Jã'ajekũna maire Jesucristo'te cuasanare Diopi re'oja'chechi'a cho'onare cuasacheja'che cuasakũna ũcuauũna'me re'oja'che pa'ime mai. Jesucristo'ji paakũna pe'ruma'mũ Repau maire. ²Jesucristo'ji maire jũni ro'ikakũna pojokũ Repau'te cuasanare Dios maire re'onare cho'osi'kũmũ. Cho'okakũna Repau'te re'oja'che ja'me pa'ime mai chura. ũcuachi'a mai Dios pa'icheja'che re'oja'che pa'ijachere cuasaju pojoju cha'ame mai. ³ũcuachi'a maini cu'ache ti'jũeto pojoju pa'ime mai, maipi Repau'te cuasache'te na'a rũa che'cheju. Pa'ivesache pa'itojẽ'e ũhasoma'ñe Repau'te ũcua cuasani na'a rũa koka paaju re'oja'che pa'iche na'a rũa che'cheme

mai. ⁴Jā'aja'ñe pa'ivesache pa'itojê'e ũhasoma'ñe Repaũ'te ũcua cuasani rekoñoã na'a re'ojarekoñoã paajanaa'me mai. Maipi re'ojarekoñoã paani maire Dios re'oja'che cho'okaijachere pojøjũ cha'ajanaa'me mai. ⁵Dios maire re'oja'che cho'okaijache ũcuarepaa'me. Maini cuasakũ Repaũ Rekocho'te mai rekoñoãna raosi'kua'mũ, maipi Repaũ maire cuasache'te masia'jũ chini.

⁶Ūcuachi'a mai iere masijũ Dios maire cuasache masime: Mai chuta'a re'oja'che cho'ovesũjũ Diore cuherũmũ, Repaũ chiisirũmũ tĩ'aũna jũni ro'ikaniasomũ Jesucristo maire. ⁷Pãĩũ'te, ũcuarepa cho'okũ'teta'ni, "Ikũpi vajũũ paau; chũ'ũpi chuenisora", chiĩma'me pãĩ. Chekũrũmũ rũa te'eñoã pãĩ chekũnani rũa re'onajejũna oni chuenisocosome, vajũna paaru chini. ⁸Jã'ata'ni Dios maire na'a rũa oimũ. Repaũ maire oiche ija'che cho'o ñosi'kua'mũ Dios: Mai chuta'a cu'ache cho'orũmũ Jesucristoiji mai cu'ache cho'ochete jũni ro'ikaau chini chũ'ũsi'kua'mũ.

⁹Jesucristoiji chie rao jũni ro'ikaisi'ejekũna maire re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasamũ Dios. Jã'are masijũ ũcuachi'a Repaũ maire na'a rũa re'oja'che cho'okaijachere masime mai ie: Pãĩ repaña cu'ache cho'osi'e ro'ijũ paaru chini Repaũ chũ'ũrũmũ, Jesucristo cho'okaisi'ejekũna ũcuarepa cho'okũ maini oiũ vati toa sani uuche'te ũsekaija'mũ. ¹⁰Aperũmũ Diore mai cuherũmũ Repaũ Mamakũji maini jũni ro'ikaau chini raũna Diona'me re'oja'che pa'ime mai chura. Jesucristoiji vajũrani pa'ĩũ maire si'arũmũ re'oja'che cho'okaiũna jmakakarũjê'e pe'rumaũ cu'ache cho'omaneja'mũ maire Dios, Repaũ'te ja'me pa'inajejũna. ¹¹Ūcuachi'a Jesucristoiji cho'okaiũna, Dioni cuasajũ rũa pojome mai. Maire Paakũ Jesucristo jũni ro'ikaisi'ejekũna, Diona'me re'oja'che pa'inaa'me mai.

Adán cu'ache cho'okaisi'ena'me Jesucristo re'oja'che cho'okaisi'ere kuamũ

¹²Ija'chea'me: Chareparo pa'isi'kũ Adán cu'ache cho'osi'kũjekũ jũniso-si'kua'mũ. Cu'ache cho'osi'e ro'ia'me jũ'iñe. Jã'ajekũna mai aipãĩũ Adán jojosinajejũ cu'ache cho'ojũ ũcuanũko jũnisonachi'aa'me mai. ¹³Adán pa'irũmũpi vũa pãĩ cu'ache cho'ojũ paniasome, Dios chuta'a Moisere pãipi cho'oa'jũ chini chũ'ũmarũmũ. Jã'ata'ni reparũmũ cu'ache cho'onareta'ni Moisés chũ'ũsi'e jachasi'e cuasamaneasomũ Dios, chuta'a asamanajejũna. ¹⁴Jã'ata'ni Adán jojosina ũcuanũko Dios chũ'ũñe Moisés chuta'a asamarũmũ pa'isina Adán Dios chũ'ũsi'e jachasi'ēja'che jachamanesinata'ni jũnisoasome. Repaũ Adán pãĩ ũcuanũkore cu'ache cho'okaniasomũ. Na'a cho'je raisi'kũpi Jesucristo pãĩ ũcuanũkore re'oja'che cho'okaniasomũ.

¹⁵Adanna'me Jesucristo pãĩ ũcuanũkore cho'okaniasome. Jã'ata'ni ũcuaja'che cho'omaneasome. Adán Dios chũ'ũsi'ere jachakũ cu'ache cho'oasomũ. Te'eu Repaũni jachaũna pãĩ ũcuanũko jũnisome. Jã'ata'ni

Repau Dios maire oiũ chũ'wasomũ, Jesucristo te'eujĩ pãĩ ũcuanũko cu'ache cho'оче karama'ñe jũni ro'ikaau chini. Ro'ikaicojñosinajejũna maire si'arumũ cho'okaimũ Dios, maipi re'oja'che paapu chini. ¹⁶Adanna'me Dios ũcuate'e cho'okaimaneasome. Te'eũ Adán Dios chũ'usi'ere te'echo jachaũna pãĩ ũcuanũko cu'ache cho'osi'e ro'ial'jũ chini chũ'ujajamũ Dios. Pãĩ ũcuanũko Repau chũ'ũñe ruarepañoã jachasinareta'ni maire oiũ rupũ cho'okaniasomũ Dios, Jesucristo jũni ro'ikakũna, “Chũ'upi ñato re'onajejũna cu'ache ro'iche peomũ inare”, chisa chini. ¹⁷Te'eũ Adán Repau chũ'usi'ere jachaũna pãĩ ũcuanũko jũnisonaa'me. Jã'ata'ni Jesucristo Te'eujĩ maire jũni ro'ikakũna Dios maini oiũ re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasamũ. Ũcuachi'a re'oja'che pa'iche Dios rupũ isiche koonapi re'oja'che pa'ijũ Jesucristo pãĩ ũcuanũkore chũ'urumũ Repau'te ja'me chũ'ujajanaa'me mai.

¹⁸Jã'ajekũna te'eujĩ Dios chũ'usi'ere te'echo jachaũna si'avãjũpãĩ repana cu'ache cho'osi'e ro'iche paame. Ũcuaja'che Te'eujĩ te'echo re'oja'che cho'okakũna si'avãjũpãire Repau'te cuasanare Diona'me si'arumũ re'oja'che pa'ire'omũ, Diopi repanani cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasakũna. ¹⁹Te'eũ Adán Dios chũ'usi'ere jachaũna pãĩ ũcuanũko cu'ache pa'inaa'me Diopi ñato. Ũcuaja'che Jesucristo te'eũ Dios chũ'usi'ere cho'ouna pãĩ jainũko re'oja'che pa'ime Diopi ñato.

²⁰Dios re'oja'che chũ'wasomũ pãipi Repau chũ'usi'ere jachajũ cu'ache cho'onapi ũcuana jachache'te masia'jũ chini. Jã'ata'ni Repau chũ'usi'e jachajũ si'arumũ na'a rũa cu'ache cho'onareta'ni ũcuanani oiũ na'a rũa re'oja'che cho'okaisi'kua'mũ Dios. ²¹Pãĩ ũcuanũko cu'ache pa'ijũ jũnisome. Jã'ajekũna maini oiũ jũni ro'ikaau chini Maire Paakũ Jesucristo'te raosi'kua'mũ. Re'oja'che cho'onare cuasacheja'che cuasakũ mai jũnisosirumũ Repau pa'ichejana saja'mũ maire, si'arumũ ja'me paapu chini.

Jesucristo'te jovosinajejũ cu'ache cho'oma'ñe re'oja'che pa'imasiche'te kũamũ

6 ¹Pãĩ chekũna ija'che i'kacosome: “Jã'aja'ñe pa'ito cuhama'ñe ũcua cu'ache cho'oũu mai, Diopi maini oiũ na'a re'oja'che cho'okaau”, chiicosome. ²iJã'aja'ñe cuasache rũa cu'amũ! iJã'aja'ñe pa'imaneñu! Cu'ache cho'оче ũhasosinaa'me mai. Chura Diopi cho'okaiũna cu'ache cho'oma'ñe pa'ire'omũ maire. Re'oja'che pa'imasinata'ni, ¿jole cu'ache cho'ojũ pa'ijanaa'ñe mai? ³Ie masime musanũkona: Aperumũ pa'isi'e jo'kaso Jesucristoni, “Chũ'ure paajũ'ũ”, chini Ũcuauñi jovo, Ũcuauña'me jũ'isinaja'ñe pa'ijũ okoro'vecojñosinaa'me mai. ⁴Maire Jesure jovosinare Ũcuaujĩ jũni ro'ikakũna mai rekoñoã cu'ache cho'ouache sējokaisi'kua'mũ Dios, Jesure jũnisouna tãsi'eja'che. Okoro'vecojñosinajejũ jũniso tãcojño jole vajũraisinaja'ñe pa'ime mai. Ũcuachi'a Dios peore Masiũjekũ Jesure

jūnisiso'lkure vasosi'eja'che mai rekoñoã re'ojarekoñoã care'vakaisi'kua'mu, maipi mama pa'ijũ re'oja'che paapu chini.

⁵Maipi Jesucristoni jovo mai aperumu pa'isi'e jo'kasosinaa'me. Jã'aja'ñe cho'osinajeju Ũcuauña'me jūnisosinaja'ñe pa'ime mai. Repau jūniso tãcojñosi'kupi jo'e vajurakuna mai rekoñoã care'vasirekoñoãre paaju jūni vajuraisinaja'ñe mama pa'ime mai. ⁶Ie ũcuachi'a masime mai: Jesucristo maire jūni ro'ikaisi'kujeku Ũcuauña'me jū'isinaja'ñe pa'ijuna maire vati paasinare tuasi'kua'mu, maipi cu'ache cho'oma'ñe paapu chini. Jesucristo jã'aja'ñe cho'oña cu'achechi'a cho'omasisina chura re'oja'che pa'imasime mai. ⁷Pãi chekunare paaju chũ'una repaña koo paacojñonapi jūnisoru jo'e paacu'amu. Ũcuaja'che maipi Jesucristona'me jū'isinaja'ñe pa'ijuna vatipi maini ũcuamakarũ paaña chura Diopi cho'okaiuna re'oja'che pa'imasiju cu'ache cho'omanaa'me mai.

⁸Mai Jesucristona'me jū'isinaja'ñe pa'ijũ iere masime: Repauji vajũjekũna Ũcuauña'me si'arumu re'oja'che pa'ijanaa'me mai. ⁹Ũcuachi'a iere masime mai: Jūni vajuraisi'kujeku jo'e jū'imaneja'mu Repau. Jūnisoche jo'e peomu Repau'te. ¹⁰Pãi cu'are peore jūni ro'ikaisi'kujekũna jo'e jū'iñe peomu Repau'te. Jūni vajurani pa'iu Dioni re'oja'che cho'okaiũ pa'imũ Repau. ¹¹Ija'che cuasajũ'u musanũkona: Jesucristo cho'okaisi'ejekũna jū'nisosina pa'icheja'che pa'ijũ cu'ache cho'oma'ñe pa'inaa'me musanũkona. Ũcuachi'a musanũkona Jesucristo jūni vajurani pa'iu Diore re'oja'che cho'okaicheja'che vajuraisinaja'ñe pa'ijũ Diore re'oja'che cho'okaiju pa'ime.

¹²Icheja chejachi'a pa'ire'oca'nivũãre paajuna maire te'eñoã chuta'a cu'ache cho'oamu. Jã'ajekũna musanũkonare, Diore re'oja'che cho'okaiju pa'inare cu'ache cho'oatojẽ'e cho'omairo pa'ijũ'u, chiimu chũ'u. Cu'ache cho'ona re'oja'che cho'ovesuju repañare uachechi'a cho'omasinaa'me. ¹³Musanũkonapi cu'ache cho'omaneñu chini peore meñe ũsejũ'u, cu'ache cuasaju cho'oache peore. Musanũkona ca'nivũãna'me rekoñoã Dioni ïsijũ'u, Repauji cho'okaiuna re'oja'che pañu chini. Jmamakarujẽ'e cu'ache cho'omairo pa'ijũ jūni vajuraisina pa'icheja'che mama pa'ijũ Dioni re'oja'che cho'okaiju pa'ijũ'u. ¹⁴Dios musanũkonare re'oja'che cho'okaimũ, re'oja'chere cho'omasiju cu'ache cho'oma'ñe paapu chini. Aperumu musanũkona Dios pa'ichejana sañu chini Repau chũ'u jo'kasi'e rãa cho'ojũ pa'isinaa'me. Jã'ata'ni chura jã'aja'ñe cho'oche chũ'uma'ñe, rupu musanũkonare oiũ cho'okani cu'ache cho'osi'e jo'e cuasamaneja'mu Repau.

Re'oja'che cho'omasiche'te kuamu

¹⁵Jã'aja'ñe pa'ito, Diopi maini oiũ mai cu'ache cho'oche'te jo'e cuasamaña Repau aperumu chũ'u jo'kasi'e cho'omanata'ni, ¿cu'ache cho'ojanaa'ñe mai? iPãañu! iCu'ache cho'omaneñu mai! ¹⁶Ie masime musanũkona: Musanũkonare ja'me pa'ikũji chekũni, “Chũ'ure paajũ'u;

mũ'ũ chiichechi'a cho'okasa”, chini repau'te paaku chũ'ũñechi'a cho'oku pa'ija'mũ repau. Jã'ata'ni jã'aja'ñe i'kato repau'te cho'oũache cho'ocu'aja'mũ. Diore jã'aja'ñe i'kanata'ni re'oja'che pa'ime, “Chũ'ũre paajũ'ũ; mũ'ũ chiichechi'a cho'okasa”, chiina. Ūcuaja'che mũsanũkonapi cu'ache'te cho'ojũ re'oja'che cho'oche cavesũsoru re'oja'che cho'oũanareta'ni cho'ocu'aja'mũ, mũsanũkonare vatipi paakũna. Jã'aja'ñe cho'onare cuhekũ sējomũ Dios. Aperũmũ mũsanũkona Dios pa'ichejana saũu chini Repau chũ'ũ jo'kasi'e rũa cho'ojũ pa'isinaa'me. Jã'ata'ni chura jã'aja'ñe cho'oche chũ'ũma'ñe rupũ mũsanũkonani oiũ re'oja'che cho'okani cu'ache cho'osi'e jo'e cuasamaneja'mũ Repau. ¹⁷Iere cuasaku Diore, “Re'orepamũ”, chiimũ chũ'ũ: Aperũmũ mũsanũkonare vatipi paasi'kua'mũ. Jã'ata'ni mũsanũkonare pãipi Dios chũ'o re'oja'chere che'chojũna asa chẽa pojojũ Diopi cho'okaiũna peore cho'ojũ pa'inaa'me. ¹⁸Diopi cho'okaiũna vati mũsanũkonare paasi'kũpi teana jũu'isi'kua'mũ. Chura mũsanũkona Dios neenajejũ Repau chiichechi'a cho'oũu chiime. ¹⁹Ie asamasire'oche kũamũ chũ'ũ mũsanũkonare na'a rũa asa masia'jũ chini: Aperũmũ mũsanũkona cu'ache cuasajũ cu'achechi'a cho'ojũ si'arũmũ na'a rũa cu'ache cho'ojũ pa'isinaa'me. Chura re'oja'chechi'a cho'oũu chini mũsanũkona ca'ni-vũãna'me rekoũoã Dioni i'isijũ'ũ, Repauji cho'okaiũna re'oja'che cuasajũ si'arũmũ na'a re'oja'che cho'ojũ paũu chini.

²⁰Mũsanũkonare vati paarũmũ re'oja'che cho'ochejẽ'e cuasamane-sinaa'me. ²¹Aperũmũ mũsanũkonare uachechi'a cho'ojũ pa'isinaa'me, “Jã'aja'ñe cho'oni'te pojojanaa'me mai”, chini cuasajũ. Jã'ata'ni mũsanũkona chura reparũmũ cho'osi'ere cuasani vajũchũjũ pojoma'me. Aperũmũ mũsanũkona cho'osi'ejã'che cho'onare cuhekũ sējomũ Dios. ²²Jã'ata'ni chura Jesucristo cho'okaisi'ejekũna Dios neenajejũ vatipi jũukũna si'arũmũ na'a rũa re'oja'che cho'ojũ Diona'me si'arũmũ re'oja'che pa'ijanaa'me mũsanũkona. ²³Maire cu'ache cho'onare cuhekũ sējomũ Dios, mai cu'ache cho'osi'e ro'i. Jã'ata'ni Maire Paaku'te Jesucristo'te jovosinare Diopi rupũ cho'okaiũna Ūcuũna'me si'arũmũ re'oja'che pa'ijanaa'me mai.

**Dios aperũmũ chũ'ũ jo'kasi'ere Jesucristo'te
jovosinapi cho'oma'to ro'iche peomũ**

7 ¹Asarepajũ'ũ, chũ'ũ majapãi. Dios chũ'ũsi'e masime mũsanũkona. Ūcuaja'che masime ie: Pãi vajũna cheja pa'irũmũna, Dios chũ'ũsi'ere cho'oma'to cu'amũ. Jũ'isirũmũ cho'oma'ñea'me jã'a. ²Ija'chea'me. Ija'che kũamũ Dios chũ'ũñe: Romio mũmũ'te vejani repau jũnisorũmũjatu'ka mũmũ pa'imo. Repau jũnisoruta'ni mũmũ peoo'mo. Te'eo pa'imo repao. ³Repao mũjũ jũnisorũmũna chekũni mũmũ'te vejani Diopi ñato cu'ache cho'oma'mo. Jã'aja'ñe cho'oni Dios chũ'ũñe jachama'mo repao. Jã'ata'ni mũjũ chuta'a vajũũ pa'itona chekũni mũmũ'te pani Diopi ñato cu'ache cho'omo repao.

4 Jā'aja'ñe pa'imũ maire. Diopi chũ'ũũna Moisés tocha jo'kasi'e ũjũja'ñe pa'isi'kua'mũ maire. Jā'ata'ni Jesucristo'te jovosinajejũ Ũcuaũna'me jũ'isinaja'ñe pa'ime mai. Jũnisosinaja'ñe pa'ijũna Moisés tocha jo'kasi'e mai ũjũja'ñe pa'ima'mũ chura. Jā'ajekũna aperũmũ Repaũ chũ'ũũna tochasi'e peore cho'oma'to ro'iche peomũ. Jesucristo jũni vajũraisi'kũpi paamũ maire, Dioni si'arũmũ na'a rũa re'oja'che cho'okaijũ paapũ chini. 5 Aperũmũ mai cu'arekoñoãre paajũ cu'ache cho'oũakũna cu'achechi'a cho'osinaa'me. Jā'ajekũna Dios cho'omanejũ'ũ chiisi'eta'ni asasinajejũ ũcuare cho'oũakũna cho'osinaa'me mai. Si'arũmũ na'a rũa cu'ache cho'ojũ pa'isinaa'me. Jā'aja'ñe cho'ojũ vati toana saira'asinaa'me mai. 6 Aperũmũ Diopi chũ'ũũna Moisés tocha jo'kasi'e peore cho'omanerena rũa cu'asi'kua'mũ maire. Jā'ata'ni chura Jesucristoni cuasajũ jovosinajejũ Ũcuaũna'me jũ'isinaja'ñe pa'ijũ Repaũji chũ'ũũna Moisés aperũmũ tocha jo'kasi'e peore cho'omanareta'ni maini oiũ re'oja'che cho'okaimũ Repaũ. Chura Jesucristo chẽa paanajejũ, Dios Rekochoji cho'okaiũna mamarekoñoãre paajũ cho'oche cho'okaime mai Repaũ'te.

Jesucristo'te cuasanata'ni ũcua rekoñoã cu'ache paache'te kũamũ

7 Jā'aja'ñe pa'ito, ¿Diopi chũ'ũũna Moisés tocha jo'kasi'e cu'aku? ¡Cu'ama'mũ! Jā'aja'ñe i'kama'kua'mũ chũ'ũ. Moisés tocha jo'kasi'ere peoni chũ'ũ rekocho cu'ache pa'iche vesũra'amũ chũ'ũ. Jā'are ñakũ che'chesi'kua'mũ chũ'ũ. Ija'chea'me: Moisés tocha jo'kasi'epi, “Chekũna neemajñaruãre tũa paũa-che ñamanejũ'ũ”, chiima'to chũ'ũre tũa paũache vesũra'asi'kua'mũ chũ'ũ. 8 Chũ'ũre, cu'ache cho'oneekũjekũna, “Jā'are cho'omanejũ'ũ”, chiito na'a rũa cho'oũasi'kua'mũ. Chekũna neemajñaruã ũcuaũamajñaruã paũasi'kua'mũ chũ'ũre. Chũ'ũmanesi'e pa'ito jachamanera'asi'kua'mũ. 9-10 Aperũmũ Dios chũ'ũsi'e chũ'ũ vesũrũmũ, “Re'okũ'mũ chũ'ũ”, chini pojokũ cuasasi'kua'mũ. Jā'ata'ni Dios chũ'ũsi'e che'chesirũmũ masakũta'ni cho'ocuhekũ jachasi'kua'mũ chũ'ũ. Jā'arũmũpi jachakũna cuhekũ sējosi'kua'mũ Dios chũ'ũre. Dios maire jā'aja'ñe cho'oma'ñe paapũ chini chũ'ũsi'kua'mũ, maipi Ũcuaũna'me re'oja'che paapũ chini. Jā'ata'ni chũ'ũpi Repaũ chũ'ũsi'ere asa jachakũna cuhekũ sējosi'kua'mũ chũ'ũre. 11 Dios chũ'ũ jo'kasi'ere asani, cu'arekocho'te paakũ rũhiñe cuasamaũ ija'che cuasasi'kua'mũ chũ'ũ, vatipi jorekũna: “Dios chũ'ũsi'e cho'oma'to ũcua re'oja'mũ chũ'ũre”, chini Repaũ chũ'ũsi'e jachasi'kua'mũ chũ'ũ. Jachakũna Dios chũ'ũre cuhekũ sējosi'kua'mũ.

12 Dios chũ'ũ jo'kasi'e cu'ama'mũ. Rũa re'omũ. Re'oja'chere che'chomũ. 13 Jā'aja'ñe pa'ito, Dios chũ'ũni cuhekũ sějoni'te kũakũ, ¿Repaũ aperũmũ chũ'ũ jo'kasi'e chũ'ũre cu'ache cho'okũ? ¡Pãamũ! ¡Jā'aja'ñe i'kama'kua'mũ chũ'ũ! Ija'chea'me: Chũ'ũ cu'achechi'a cho'omasiche'te chũ'ũpi masia'kũ chini re'oja'che chũ'ũsi'kua'mũ Dios. Cu'ache cho'okũ chũ'ũ rekocho cu'ache pa'iche masicuhamũ chũ'ũ, Dios chũ'ũsi'e re'oja'chere asani.

14 Iere masime mai: Moisés tocha jo'kasi'e Dios Rekochoji chũ'usi'ea'me, maipi Repau chiiche re'oja'che cho'ojũ paapũ chini. Chũ'ata'ni chũ'are cho'ouache'te cho'okũ vati chũ'uñe cho'okũ'mũ. 15 Vesumũ chũ'u cho'oche. Chũ'are cho'ouache re'oja'che cho'oma'kua'mũ. Chũ'u cho'ocuheche'ta'ni cu'ache cho'okũ'mũ. 16 Chũ'u cu'ache cho'oche'te cuhekũjekũ iere masimũ chũ'u: Moisés tocha jo'kasi'e jã'aja'ñe cho'oche'te ñechejekũ rãa re'oja'imũ. Ñcuarepare chũ'umũ. 17 Chũ'u cu'ache cho'oche chũ'are cho'ouachema'mũ. Cu'ache cho'ocuhemũ chũ'u. Jã'ata'ni chũ'u rekocho chuta'a cu'ache pa'iu chũ'uni cu'ache cuasokũna jã'aja'ñe cho'omũ chũ'u. 18 Iere masimũ chũ'u: Chũ'uchi'a te'eũ pani jmamakarũjẽ'e re'oja'che pa'ima'mũ, chuta'a chũ'u rekocho cu'ache paakũ. Rãa re'oja'che cho'ora chiikũ'teta'ni cho'ocua'mũ chũ'are. 19 Re'oja'che cho'ora chinijẽ'e cho'oma'mũ chũ'u. Cu'ache cho'omanera chini ñcua cho'omũ chũ'u. 20 Chũ'upi cu'ache cho'oche'te cuheto chũ'are cho'ouama'ñea'me. Chũ'u rekocho chuta'a cu'ache pa'iu chũ'uni cu'ache cuasokũna jã'aja'ñe cho'omũ chũ'u.

21 Si'arumũ ija'che pa'ikũ'mũ chũ'u: Re'oja'che cho'ora chiikũta'ni ñcua cu'ache cho'okũ'mũ chũ'u. 22 Diopi chũ'uũna Moisés tocha jo'kasi'ere chũ'u rekochoji rãa chiiũ cho'ora chiimũ chũ'u. 23 Jã'ata'ni chũ'u rekocho chuta'a cu'ache pa'iuña jachakũ cu'ache cho'omũ chũ'u. Si'arumũ chũ'u rekocho cu'ana'me rãa cavamũ. Cu'api cajejanisouña re'oja'che cho'ocua'mũ chũ'are. 24 ¡Rãa cu'amũ chũ'ua'are! Cu'achi'a cho'okũjekũna Dios chũ'are cuhekũ sãjoja'mũ. ¿Neepi chũ'are cho'okaijanaa'ñe? Rãa oimũ chũ'u. 25 ¡Jã'ata'ni cho'okaikũ pa'imũ! Diopi chũ'uũna Maire Paakũ Jesucristoji cho'okaimũ chũ'are. Jã'ajekũna rãa pojokũ Diore, “Re'orepamũ”, chiiũ pa'imũ chũ'u.

Chũ'u i'kasi'e ija'chea'me: Chũ'u rekocho Dios chũ'uñe peore cho'ora chiimũ chũ'u. Jã'ata'ni Diopi cho'okaima'to chũ'u rekocho chuta'a cu'ache pa'iuña cho'ocua'aja'mũ chũ'are.

Dios Rekochoji cho'okaiũna re'oja'che pa'iche'te i'kamũ

8 1 Jã'ajekũna chura Jesucristo chãa paanare Diopi, “Re'onaa'me ina”, chiiũna, cu'ache cho'osi'e ro'iche peomũ. 2 Aperumũ chũ'are cu'achechi'a cho'omasikũna cuhekũ sãjosi'kua'mũ Dios. Churata'ni Jesucristo cho'okaisi'ejekũna Ñcuauñi cuasakũ jovoũna Dios Rekochoji cho'okaiũna Ñcuauña'me re'oja'che ja'me pa'imũ chũ'u. 3 Dios maire re'oja'chere chũ'usi'kua'mũ, maipi re'oja'che cho'ojũ Ñcuauña'me paapũ chini. Jã'ata'ni maire re'oja'che cho'ocua'asi'kua'mũ, vatipi maini paakũna. Jã'aja'ñe pa'inani Dios Repau Mamakũ'te raosi'kua'mũ, mai cu'ache cho'onaja'iu'ta'ni jmamakarũjẽ'e cu'ache cho'oma'ñe pa'iu mai cu'are jũni ro'ikaan chini. Diopi chũ'uũna mai cu'are Jesupi jũni ro'ikakũna maire pe'ruce cuhasosi'kua'mũ Dios. Jã'ajekũna chura maire Repau'te ja'me re'oja'che

pa'ire'omũ. ⁴Jã'aja'ñe Dios maire cho'okaisi'kua'mũ, mai te'ena meñe cu'ache cuasajũ cho'ochete cho'oma'ñe pa'ijũ, Ũcuau Rekochoji cho'okaiũna Repau chũ'uñe'te cho'oju paapu chini.

⁵Pãi repana rekoñoã cu'ache cuasachechi'a cho'ona repanare uachechi'a cuasajũ cho'ome. Pãi Dios Rekocho chũ'uñe'te cuasajũ cho'onata'ni Dios chiiche'te cuasajũ cho'ome. ⁶Pãi repana rekoñoã te'ena cu'ache cuasajũ cho'onare cuhekũ sêjomũ Dios. Dios Rekocho chiiche cuasajũ cho'onata'ni Repau'na'me si'arũmũ re'oja'che pa'ijanaa'me. ⁷Repanare cu'ache cho'ouachechi'a cuasana Dioni cuhejũ Repau chũ'uñe cho'oma'me. Chekũrũmũ Repau chũ'uñe cho'oñũ chiitojê'e ũcu cho'ocua'ara'amũ repanare. ⁸Pãi repana rekoñoã cu'ache cuasachechi'a cho'ona repanare uachechi'a cho'oju Diore pojovesũme. Jã'ajekũna repanare pojoma'mũ Dios.

⁹Mũsanũkonata'ni, Jesucristo chẽa paanajejũ Dios Rekocho'te paajũ Repau chiiche'te cuasajũ mũsanũkona cu'ache cuasache cho'oma'me. Pãi Dios Rekocho peonata'ni Jesús neenama'me. ¹⁰Mũsanũkonare cu'ache cho'oju'na cuhekũ sêjosi'kua'mũ Dios. Jã'ata'ni Jesucristo'te jovosinajejũ Ũcuau'na'me jũ'isinaja'ñe pa'ijũna Diopi mũsanũkonani cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasakũna Ũcuau'na'me re'oja'che pa'ire'omũ mũsanũkonare chura. ¹¹Ũcuachi'a Jesure jũniso tãcojñosi'kure Vasosi'kũ Dios Rekochoji ja'me pa'iu cho'okaija'mũ mũsanũkonare, jũnisosirũmũ vajũrani mamaca'nivũãre koo paaa'jũ chini.

¹²Asarepajũ'u, chũ'u majapãijana. Dios Rekochoji ja'me pa'imũ maire. Jã'ajekũna maire cho'ouache cu'ache cho'oju pa'imaneñũ mai. ¹³Mũsanũkonare uachechi'a cuasajũ cho'oju pa'ito cuhekũ sêjoja'mũ Dios. Jã'ata'ni Dios Rekochoji cho'okaiũna mũsanũkonare cu'ache cho'ouache'te jo'kasoni Diona'me si'arũmũ re'oja'che pa'ijanaa'me mũsanũkona.

¹⁴Dios Rekocho chũ'uñe cho'ona ũcuauũko Dios chĩia'me. ¹⁵Mũsanũkona Jesucristo'te jovorũmũ Dios Repau Rekocho'te ĩsisi'kua'mũ, mũsanũkonapi, "Repau chĩia'me mai", chijũ masia'jũ chini. Aperũmũ cu'achechi'a cho'omasisinaa'me mũsanũkona. Churata'ni Repau chĩijejũ re'oja'che pa'imasime. Jã'are masijũ vajũchũma'me mũsanũkona, cu'ache cho'osi'e ro'imanejanajejũ. Repau Rekochoji cho'okaiũna, Repau chĩijejũ, "Ja'kũ", chiime mũsanũkona Repau'te. ¹⁶Repau Rekochoji mai rekoñoãna kũakũna, "Dios chĩia'me mai", chiime. ¹⁷Repau chĩijejũna Dios rũa re'oja'che ĩsija'mũ maire, mai a'chũre Jesucristo'te ĩsisi'ēja'che. Icheja cheja pa'irũmũ Dios chĩijejũ mai a'chũ Jesucristo cu'ache cho'ocojñosi'ēja'che cho'ocojñome mai. Na'a pa'isirũmũta'ni Repau pa'ichejana sani Repau pa'icheja'che re'oja'che pa'ijanaa'me mai.

Dios maire si'ache re'oja'che ĩsijachere kũamũ

¹⁸Chura sũmava'na pa'ime mai cu'ache cho'onajejũ. Na'a pa'isirũmũta'ni Dios maire chekũna ñaju'te re'oja'chechi'a pa'inare cho'oja'mũ. Re'oja'che

pa'ijuna Dios maire rua pojoja'mu. Jã'ajekuna irumu pa'iche cuasama'ne na'a pa'isirumu pa'ijachere cuasaku pojomu chu'u. ¹⁹“Reparumu na'mi tĩ'aa'ku”, chiiju cha'ame ucuanuko Dios cho'osina, Repau chiĩ pa'ijachere masĩnu chini. ²⁰Pãipi cu'ache cho'orena Dios chũ'usi'e cu'ache si'ache pa'imu chura. Peore si'asochē pa'imu. Jũ'i'ne pa'imu. Ñaña'ne pa'imu. Rupũ pa'ima'mu jã'a; Dios chũ'usi'ea'me, pãi cu'ache cho'osi'e ro'i. Repau chiisirumujatũ'ka jã'aja'ne pa'ija'mu icheja cheja. ²¹Jã'ata'ni na'a pa'isirumuna Repau chũ'usi'e cu'ache peore sējoja'mu Dios. Si'asochē peoja'mu. Jũ'i'ne peoja'mu. Ñaña'ne peoja'mu. Re'oja'chechi'a pa'ija'mu. Dios Repau chiĩ re'oja'chechi'a pa'inare cho'orumuna Repau cho'osi'e peore si'ache re'oja'che care'vasoja'mu. ²²Dios chũ'usi'e cu'a peore irumujatũ'ka ũcua cu'amũ, romio'te chiĩ jñaapi'rako'te asicheja'che. Jã'are masime mai. ²³Ūcuachi'a mai rekoñoãre Dios Rekochoji apicare'vakuna reparumupi na'mi tĩ'aa'ku chini cha'ame mai, chuta'a cu'ache pa'iju oiju. Reparumu Dios maire Repau chiĩ re'oja'chechi'a pa'inare cho'oja'mu. ²⁴⁻²⁵Maire re'oja'chechi'a pa'inare Dios cho'ojachere cuasaju Jesucristoni jovosinaa'me mai, Ūcuana'me si'arumu re'oja'che pañu chini. Re'oja'chechi'a pañu chini cha'ame mai, rekoñoãpi chuta'a cu'ache pa'ina. Mai chuta'a paa ñama'ñejekuna cha'ame mai. Pãi repana paa ñaña'ne cha'ama'me. Diopi cho'okaiuna pojoju cha'ame mai.

²⁶Ūcuachi'a pa'ivesunare Dios Rekochoji cho'okaimu maire. Mai rekoñoã cuasache'te maipi Dioni kuvavuto Repau Rekochoji kuvakaimu maire. Mai chu'opi Diore sēevesuche Repau Rekochoji sēekaimu. ²⁷Dios mai rekoñoã pa'iche masimu, ũcuachi'a Repau Rekocho cuasache. Jã'ajekuna Repau Rekocho Diorechi'a asare'ocheji Repau chiiche'te sēekaimu maire Repau chēa paanare.

Dios Repau'te cuasanare maire re'oja'che cho'okaija'mu na'a rua pa'imasia'ju chini

²⁸Iere masime mai: Re'oja'che paapu chini Dios chēasinare Repau'te cuasanare maire si'ache til'ñe'ne Repau cho'oche'me, maipi si'arumu na'a rua re'oja'che pa'imasia'ju chini. ²⁹Maire teana apereparumuna masicojñonare ija'che i'kaasomu Repau: “Repana chu'u Neeku pa'icheja'che re'oja'che paapu. Chu'u Chiĩ charo cakujeku chu'ure cuasana ucuanuko majaa'chu paa”, chini cuasaasomu Dios maire. ³⁰Apereparumuna maire masiku chēasi'kua'mu Dios. Maire Repau chēasinare cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamu. Jã'aja'ne cuasacojñonajejuna re'oja'chechi'a pa'inare cho'oja'mu Repau maire, Repau Mamaku pa'icheja'che re'oja'che paapu chini.

³¹Jã'are masiju ija'che cuasame mai: Maini Diopi oiũ maire cuhenare cajejaimu. ³²Repau Mamaku'te ũsema'ne rupũ isisi'kua'mu, maini

ũcuaukore jũni ro'ikaau chini. Mamaku'te ũsema'ñe ĩsisi'kujeku ũcuachi'a ũsema'ñe re'oja'chere si'ache rupũ ĩsija'mũ Repau maire. ³³Diopi maini cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasakũna maire Repau chẽasinajejũna chekũna mai pa'iche ña cuheju cu'ache i'kacheta'ni asamaneja'mũ Repau. ³⁴Diopi maire, “Re'onaa'me ina”, chiito, ĩneepi maire, “Cu'ache cho'osinaa'me ina”, chiijanaa'ñe? Jesucristo maire jũni ro'ikani jo'e vajurani pa'iu Diore kueñe ujjajũtu cakã'kore ñu'iu s̃ekaimũ maire. ³⁵Jesucristo jmamakarujẽ'e cuhama'ñe cuasamũ maire. Maire ruarepa-ñõã cu'ache cho'ocojñoto oimũ Repau. Maire cu'ache si'arũmũ ti'jñeto oimũ Repau. Maipi Repauni cuasajũna pãipi maini cu'ache cho'oto oimũ. Æu peova'na pa'ito oimũ Repau. Maipi chũova'na pa'ijũ kãña peoto oimũ. Maire asivajuchũache pa'ito oimũ Repau. Pãipi maini vanisoũ chiitojẽ'e oimũ Repau maire. ³⁶Ija'che kuamũ Dios chũ'o aperũmũ tocha jo'kasi'e: Mũ'ũni cuasajũna chũkũna'te pãi si'arũmũ vanisõũ chiime.

Ovejava'nare vanisõjava'nare cuasacheja'che cuasaju chũkũna'te ruã cu'ache cho'ome repa,

chiimũ. ³⁷Jã'aja'ñe cho'ocojñonata'ni, Diopi maini oiũna Jesucristo cho'okaisi'ejekũna Repauji cho'okaiũna kokana cava cajejaicheja'che maipi Repau'te cuasache'te ũhamaru na'a ruã re'oja'che pa'ime mai. ³⁸⁻³⁹Iere masimũ chũ'u: Jesucristo chẽa paanajejũna Dios maire ruã chiimũ. Maipi jũnisoto ũcuã cuhama'ñe cuasamũ Repau maire. Maipi ruã jeerũmũ vajũna pa'itojẽ'e ũcuã cuhama'ñe cuasamũ Repau maire. Angeleji ũseũ chiitojẽ'e, cuhama'ñe cuasamũ. Chekurũmũ vatipi ũseũ chiitojẽ'e, cuhama'ñe cuasamũ maire. Pãi chũ'ũnapi ũseũ chiitojẽ'e, cuhama'ñe cuasamũ Repau. Chura cho'ochena'me na'a pa'isirũmũ cho'ojachejẽ'e, cuhama'ñe cuasamũ. Jesucristo chẽa paanajejũna Dios maire cuhama'ñe cuasamũ, maipi cũnaũmũ pa'ito ũcuachi'a cheja pa'itojẽ'e. Cuhama'ñe cuasamũ Repau maire Repau cho'osina te'euajẽ'e jujama'ñe ũseũ chiitojẽ'e.

Dios Israel jojosingare chẽa paache'te kuamũ

9 ¹Jesucristo neekujeku jorema'ñe ũcuarepare i'kamũ chũ'u. Ũcuaja'che Dios Rekochoji chũ'u rekochoa kuakũna ũcuarepare kuamasimũ chũ'u. ²Chũ'u majarpãire chũ'u rekochoji judiõpãire si'arũmũ oiũna ruã sũma'mũ chũ'ure. ³Chũ'ure cho'ore'oto Jesucristo'te ja'me pa'ima'ñe vati toa sani uuku repa cu'ache cho'osi'e ro'ikũ pasa chiira'amũ chũ'u, chũ'u majarpãipi Ũcuũna'me paaru chini. ⁴Mai judiõpãi aipãire Israel jojosi-najejũna Moisés pa'irũmũ Repau chĩ paaru chini chẽa ja'me pa'iu ruã Miakũji ija'che i'kaasomũ Dios: “Mũsanũkonapi chũ'u chũ'ũñe'te cho'oto ja'me pa'iu cho'okaija'mũ chũ'u”, chiniasomũ Dios. Repau chũ'ũñe'te tochaa'kũ chini chũ'ũasomũ Dios Moiserẽ, tocha paaku repauni che-

chokuna asa chēa pa'imasia'jũ chini. Repau vu'ena chi'i Repauni pojoche jo'kaasomu. Repanare Repau cho'okaijache kuaasomu Repau Dios mai judío aipái. ⁵Israel mamachii chukuna aipáia'me. Ūcuaja'che Cristo, pãu ainee Israel jojocojñosi'kua'mu. Ūcuajji Cristo Dioa'mu. Peore chũ'ukujeku si'arumu pojocojñoku'mu Repau. Jã'aja'ñe paau.

⁶Dios Repau i'kasi'e jorema'ñe Israelpãi cho'okaimu. Jã'ata'ni ũcuanuko Israel jojosina Diopi ñato repana rekoñoã Israelpãirepama'me. ⁷⁻⁹Ija'chea'me: Abraham jojosina ũcuanukore chēama'mu Dios. Abrahamre ija'che i'kaasomu Dios: “Jo'e ũsurumu chu'u jo'e rani ñato chiire paaja'mo Sara”, chiniasomu. Dios i'kasi'ku jojosina Dios chēasinachi'aa'me, Sara mamaku jojosina. Abraham jojosina ainesina ũcuanuko Dios chēasinachi'ama'me. Ūcuachi'a Dios ija'che i'kaasomu repau'te: “Mu'u jojosina ũcuanukore chēama'ñe Isaac jojosinarechi'a chēa paaja'mu chu'u”, chiniasomu Dios Abrahamre.

¹⁰Jã'ata'ni Isaac jojosina ũcuanuko Dios chēasinama'me. Repau rãjo Rebeca chii teana ka'chanare jñaasomo, mai aipãu Isaac chii, Esauna'me Jacob. ¹¹Chuta'a repanare jñaamarumu repana cu'achejē'e cho'oma'ñe re'oja'chejē'e cho'omarumu repau cho'ojache cuasama'kuta'ni Repau'te uache cho'ora chini Jacobni chēasomu Dios. “Repau ainesirumu soija'mu chu'u repau'te, chu'u neeku paau chini”, chiniasomu Dios. ¹²Jã'aja'ñe cho'ora chini puka'kore Rebeca'te ija'che i'kaasomu Dios: “Cho'jeu pa'ijau majaa'chuni chũ'ujajamũ”, chiniasomu. ¹³Na'a pa'isirumu Diopi i'kauna ija'che tocha jo'kaasome pãi: “Jacobni chiiu Esaureta'ni chēacuhesi'kua'mu chu'u”, chiniasomu Dios.

¹⁴Jã'ajekuna, ¿“Jã'aja'ñe cho'oku ũcuarepa cho'omanesi'kua'mu Dios”, chiiche mai? iPãame! iJã'aja'ñe i'kamanaa'me mai! ¹⁵Moisere ija'che i'kaasomu Dios: “Chu'ure uanarechi'a oija'mu chu'u”, chiniasomu. ¹⁶Dios Repau'te oianarechi'a oiu chēamu. Jã'ajekuna pãi, “Dios chũ'ũñe'te cho'ojamũ chu'u, Diopi chu'uni chēaa'ku chini”, chiiju cuasana ũcuarepa cuasamanaa'me. ¹⁷Aperumu tochasi'e Dios chu'o Repau chiiche cho'ora chini Repau'te uanare chēañe'te ija'che kuamu:

Egipto canare chũ'ukũ'te ija'che i'kaasomu Dios, Israelpãi cu'ache cho'okũ'te:

“Chu'upi mu'ure pãi chũ'ukũ'te jo'kasi'kua'mu, mu'upi repanare cu'ache cho'okuna

chu'upi re'oja'che cho'okaiuna chu'u cho'omasiche'te pãipi masia'ju chini,

ũcuaja'che pãi si'achejñaruã pa'ina chu'u pa'iche'te asa masia'ju chini”, chiniasomu Dios repau'te,

chiimu. ¹⁸Jã'ajekuna Dios Repau'te oianare oimu. Ūcuaja'che Repau'te oianamanare cu'ache ti'jñeñe cho'omu, repanare uache cu'ache cho'ojũ Repauni na'a ruu cuheal'ju chini.

¹⁹Chekurumu mu'u chu'ure ija'che seemu: "Jã'aja'ne pa'ito, ¿je'se pa'iuna pãiu'te, 'Cu'ache cho'omu', chiiku Dios? Diopi Repau'te uache cho'oto, ¿neepi Dios cho'оче ùsejanaa'ne?", chiimu. ²⁰Jã'aja'ne i'kakute ija'che i'kajamu chu'u: ¿Jeeja'ijeku mu'ure Cho'osi'kure Diore ke'reku mu'u? Pãiu'mu mu'u. Churupuji i'kamasini repapu tãosi'kure ija'che i'kama-nera'amu: "¿Je'se pa'iuna mu'u chu'ure ija'ipu tãou?", chiimanera'amu. ²¹Toto tãokute repau'te uache tãore'omu. Churupu raa re'ojalipu tãouato tãore'omu repau'te, pãipi ña, "Masiumu iku", chiapu chini. Ūcuachi'a cu'amajñaruare mañara chini ũcuate'eca'repuji cu'ara'puru tãouato tãore'omu repau'te.

²²Diore ũcuaja'che toto tãokute ũcuauache tãore'ocheja'che Repau'te uache cho'ore'omu. Jã'ajekuna maire Repau cho'osinajekuna Repau'te uache cho'oku pãi cu'ache cho'osiere pe'ruku ro'iche chũ'ũñena'me Repau cho'omasiche cho'o ñora chini chuta'a cho'oma'ne cha'amu Repau, pãi Repau'te pe'rucojñona sējouato, sējore'onare. ²³Ūcuachi'a Repau oiu chēasinapi cu'ache cho'оче ũhaso Repauni cuasaju jovoaljũ chini cha'amu, re'oja'chechi'a palinare cho'ouna pãipi ña, "Peore masimu Dios", chiiju masialjũ chini. Jã'ajekuna aperumu Repau i'kasi'ere cho'ora chini Repau pe'runare cu'ache cho'oma'ne cha'amu. ²⁴Jã'aja'ne cho'ora chini Dios maire soisi'kuu'mu, joopoachi'a, judiõpaina'me judio peonare. ²⁵Diopi i'kakuna ija'che tocha jo'kaasomu Oseas:

"Pãi chu'u neena pa'imanekinare,
'Chu'u neena'me ina', chiija'mu chu'u.

Chu'u cuhesivãjupãire, 'Ivãjũre chiimu chu'u', chiija'mu.

²⁶'Musankona icheja cana chu'u neenama'me', chiisicheja canare,
'Chu'u Si'arumu Pa'iku chiia'me musankona', chiija'mu chu'u",
chiisi'kuu'mu Dios,

chiimu Oseas tocha jo'kasi'e. ²⁷Isaías Israelpãire Dios chu'ore chu'vakũ ija'che i'kaasomu:

Israel jojosinare chiara mejavũ mejara'karuãjanuko jainuko pa'i-
nareta'ni te'eva'nare oiu
chēa paaku Repau pa'ichejana saja'mu Dios.

²⁸Repau i'kasi'e jorema'ne peore na'mi cho'ojamũ Repau icheja
palinare,
chinasomu Isaías. ²⁹Aperumu repau Isaías ija'che i'kaasomu:

Dios, cunaumu palinare ũcuankore Chũ'ũku, maire Israelpãi
te'eva'nare jujama'to

Sodoma vã'ejooopo canana'me Gomorra vã'ejooopo cana cu'ache
cho'ocojñõñeja'ne
cho'ocojñora'ame mai.

Israelvãjupãi peora'ame,

chiiche tocha jo'kaasomũ repaũ Isafas.

Israelpãi Jesucristo repanare cho'okaisi'e jachache'te kũamũ

³⁰Jã'ajekũna ija'chea'me: Diopi Repaũ'te cuhesinani judío peonare cho'okaiũna chura Repaũni cuasajũna cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasamũ. ³¹Jã'ata'ni Israelpãi, Diona'me paũ chini Repaũ chũ'usi'ere cho'oũu chiinata'ni cho'omarũna repanare pojoma'mũ Dios. ³²Repana judiõpãi Repaũ chũ'u jo'kasi'ere cho'oũu chiime, Diopi repana cho'oche'te ña pojoa'kũ chini. Jã'ata'ni repanani oiũ Repaũ rupũ cho'okaisi'ere jachajũ cacu'asosinaa'me repana. Pãĩ ma'a saiũ catarũna tota tãĩñeja'ñe repanare rani Cho'okaisi'kũni cuhejũ cho'osome repana. ³³Dios chũ'o aperũmũ tocha jo'kasi'e ija'che jã'are kũamũ:

Catarũ pãipi tota tãarũ chini ma'ana ũhañeja'ñe
chũ'ũre cho'oche cho'okaikũ'te Jerusalén vũ'ejoopona raoja'mũ
chũ'ũ.

Raõna Repaũ'te cuhejũ cacu'asojanaa'me pãĩ.

Jã'ata'ni pãĩ ũcuauana chũ'ũ Raojaũre cuasani pojojũ pa'ijanaa'me,
repanare si'arũmũ cho'okaiũna,

chiimũ Dios chũ'o.

10 ¹Asarepajũ'ũ, chũ'ũ majapãijana. Chũ'ũ rekocho ija'che chiimũ Diore sēmũ chũ'ũ: “Chũ'ũ majapãi Israelpãi si'arũmũ mũ'ũna'me re'oja'che paarũ”, chiimũ chũ'ũ. ²Repana pa'iche re'oja'che kũamũ chũ'ũ; Dios chiiche'te cho'oũu chiime repana. Jã'ata'ni Dios chiirepache cho'oũu chiinata'ni vesujũ cho'oma'me repana. ³Pãĩ cu'ache pa'ina Dios re'oja'chechi'a pa'inare care'vakaiche'te cuhejũ cho'okaicojñoma'ñe repa-nachi'a cho'ocheji re'oja'che paũ chiime repana, Dios jo'kasi'ere cuhejũ. ⁴Aperũmũ pãĩ re'oja'che paũ chiinare Diopi chũ'ũna Moisés tocha jo'kasi'ere peore cho'oche paniasomũ. Chura jã'aja'ñe cho'oche peomũ ija'che cho'osi'ejekũna: Pãire chũ'ũa'kũ chini Dios Raosi'kũ Jesucristoji cho'okaisi'kũa'mũ maire, Repaũ'te cuasanani ũcuanũkore re'oja'chechi'a pa'inare cho'ora chini.

⁵Aperũmũ ija'che tochaasomũ Moisés, pãĩ Dios chũ'ũ jo'kasi'ere cho'ojũ Diopi ñato re'oja'che paũ chiina pa'iche'te kũakũ:

Pãĩ Dios chũ'ũ jo'kasi'ere peore masi cho'ona

ũcuauana'me si'arũmũ re'oja'che pa'ijanaa'me,

chiimũ. Jã'ata'ni pãĩ te'eujẽ'e Dios aperũmũ chũ'ũ jo'kasi'e peore masi cho'omanaa'me. ⁶Diopi ñato mai Repaũ'te cuasanata'ni re'onaa'me. Diore cuasanare Repaũ'te re'oja'che ja'me pa'iche che'choche ija'che kũamũ:

Ija'che cuasamanejũ'ũ:

“¿Neepi cũnaũmũ mũni maire Cho'okaijaũre Cristo'te
casajanaa'ñe?”

7 Ũcuachi'a ija'che cuasamanejũ'u:

“¿Neepi jũ'isina pa'icheja caje Cristo'te vaso etuajanaa'ñe?”,
chiimũ. Repaũ Jesucristo chejana caje pa'iu jũni vajũranicuhasi'kũa'mũ.
Jã'ajekũna jã'aja'ñe cuasache chiima'mũ. 8 Dios chũ'o ija'che kũamũ:

Mũsanũkona rekoñoãpi Dios chũ'ore asamasiũache cuasato
masire'omũ.

Ũcuare asa cuasajũ cutujũ pa'ime mũsanũkona,
chiimũ. Dioni cuasaa'jũ chini mai chũ'vachũ'oa'me jã'a. 9 Mũsanũkonapi
Jesucristo'te jũniso tãcojũnosi'kũre Dios vaso etosi'ere masi cuasajũ, “Jesu-
cristo Dios Mamakũ chũ'ũre Paakũ'mũ”, chiijũ rekoñoãpi cuasani Dios
pa'ichejana saijanaa'me. 10 Ija'chea'me: Dios Repaũ'te masi cuasanare
re'oja'chechi'a pa'inare cho'omũ. Dioni masi cuasajũ, “Jesucristo Dios
Mamakũ chũ'ũre paakũ'mũ”, chiijũ rekoñoãpi cuasana Dios pa'ichejana
saijanaa'me.

11 Dios chũ'o aperũmũ tochasi'e ija'che kũamũ:

Pãi Repaũ'te cuasanare ũcuarepa cho'oja'mũ Dios, pãire cacũ'o-
manera chini,

chiimũ Dios chũ'o. 12 Diopi ñato judiõpãina'me judiõ peona ũcuate'e-
pãia'me. Ũcuate'eujĩ ũcuanũkore Paakũ, Repaũ'te sēenare karama'ñe
ĩsimũ Repaũ. 13 Ũcuaja'che Dios chũ'o ija'che kũamũ:

Diore cuasajũ sēena Repaũ pa'ichejana saijanaa'me,
chiimũ. 14 Jã'ata'ni Repaũ'te cuasamaneni, ¿je'se sēejanaa'ñe? Ũcuachi'a,
¿je'se cuasajanaa'ñe Repaũ pa'iche asamaneni? Ũcuachi'a, ¿je'se asajanaa'ñe
Dios chũ'o chũ'vana peoto? 15 Ũcuachi'a, ¿je'se chũ'vajanaa'ñe Dios chũ'o
chũ'vanare Saokũji peoto? Dios chũ'o aperũmũ tochasi'e ija'che kũamũ:

Dios chũ'o re'oja'che mai asamanesi'ere kũana raito rũa re'omũ,
chiimũ.

16 Jã'ata'ni pãi ũcuarepanũko Dios chũ'o re'oja'che asa chēama'me.
Isaías tochasi'e ija'che kũamũ:

Chũ'ũre Paakũ, mai chũ'vachũ'ore jachajũ cuasama'me pãi,
chiimũ. 17 Jã'ajekũna ija'chea'me: Jesucristo pa'iche'te kũajũna asa chēa-
nachi'a Diore cuasame.

18 Jã'ajekũna te'eu ija'che cuasakũ i'kamũ chũ'u: Chekũrũmũ Dios
chũ'o asamanacosome repaña Israelpãi. Jã'ata'ni asasinaa'me repaña.
Dios chũ'o tochasi'e repaña asasi'e ija'che kũamũ:

Repaña si'achejũnarũã so'ña ku'ijũ chũ'vajũna repachejũna pa'ina
asaasome,

chiimũ. 19 Jo'e te'eu ija'che cuasakũ i'kamũ chũ'u: Chekũrũmũ Israelpãi
masi asamanacosome. Charo tochasi'kũ Moisés ija'che kũamũ jã'a:

Chũ'u, Dios, judiõ peonare chũ'ũre cuhenare rũa vesũnare
chũ'ũni cuasaa'jũ chini cho'okaija'mũ.

Jā'aja'ñe cho'oŋna mŋsanŋkona judiŋpāi ña pe'rujanaa'me
repanare,
chiimŋ repaŋ tochasi'e. ²⁰Na'a pa'isirŋmŋna Isaías vajuchŋma'ñe Dios
chŋ'o i'kakŋ tochasi'e ija'che kŋamŋ:

Chŋ'u chŋ'o asaneemanesinapi asa chēajanaa'me.
Ūcuaja'che chŋ'ure sēemanesinani i'kaja'mŋ chŋ'u,
chiimŋ. ²¹Israelpāi pa'iche'te kŋakŋ ija'che tochaasomŋ Isaías:
Chŋ'ure, Diore, cuhejŋ jachana chŋ'uni cuasaaljŋ chini
si'arŋmŋ re'oja'che cho'okaikŋ'teta'ni ūcua jachame,
chiimŋ repaŋ tochasi'e.

**Teana aperŋmŋna, “Chŋ'u neena'a'me ina
Israelpāi”, chiiŋ chēaasomŋ Dios**

11 ¹Jo'e te'eu cuasakŋ i'kamŋ chŋ'u. ¿Chekŋrŋmŋ Dios Repaŋ nee-
nare Israelpāi jo'kasomŋ? iPāamŋ; jo'kamanesi'kŋa'mŋ! Chŋ'ure
chēa paamŋ Repaŋ, Israelpāi'ute, Abraham jojosi'kŋre. Ūcuaja'che Ben-
jamín jojosi'kŋjekŋ ūcuate'epāi'mŋ chŋ'u. ²Teana aperŋmŋna, “Chŋ'u
neena'a'me ina Israelpāi”, chiiŋ chēaasomŋ Dios. Jā'ajekŋna irŋmŋjatŋ'ka
repanare jo'kasoma'ñe paamŋ Repaŋ. Dios chŋ'o Elías cho'osi'e kŋache
asacosome mŋsanŋkona, Dioni i'kakŋ, Israelpāire repaŋ cu'ache i'kasi'e.
Ija'che i'kaasomŋ repaŋ: ³“Chŋ'ure Paakŋ, Israelpāi mŋ'u chŋ'o kŋanare
vanisŋjŋ mŋ'ure ĩsisimajñaruã ŋochejñajē'e ñañosŋme. Chŋ'uchi'a chu-
ta'a chuenisŋma'ñe pa'imŋ. Jā'ata'ni chŋ'ure ūcuachi'a repaŋa vanisŋŋu
chiime repaŋa”, chiniasomŋ repaŋ. ⁴Chikŋna Dios ija'che i'kaasomŋ
repaŋ'te: “Mŋ'uchi'a chŋ'ure te'eu pojoma'mŋ. Ūmŋpāi siete milrepanare
paara chini chēasi'kŋa'mŋ chŋ'u, rupŋ tŋosiva'ure Baal'te pojojŋ ro're
rŋŋmanarechi'a”, chiniasomŋ Dios. ⁵Irŋmŋ ūcuaja'che Dios paara chini
oiŋ chēasina Israelpāi te'eva'naa'me. ⁶Dios maire oiŋ chēasi'kŋa'mŋ. Mai
re'oja'che cho'osi'e ro'ima'mŋ jā'a maire chēasi'e. Mai re'oja'che cho'osi'e
ro'ire chēaru Repaŋ oiŋ chēacojñosina peora'ame. Cu'ache cho'onareta'ni
oiŋ chēasi'kŋa'mŋ Repaŋ maire.

⁷Jā'aja'ñejekŋna Israelpāi repaŋa chiiche jñaaamanesinaa'me. Dios
chēacojñosinata'ni repaŋa chiiche jñaaasinaa'me. Chekŋnareta'ni Dios
chŋ'ore asa cuhejŋna asa chēacu'aasomŋ. ⁸Dios chŋ'o tochasi'e ija'che
kŋamŋ jā'a:

Dios repaŋa rekoñoãna asoma'ñe cho'oŋna irŋmŋjatŋ'ka asama'ñe
pa'ime.

Ña chēamanaejŋ chini repaŋa ñakocaājē'e ñoma'ñe cho'oasomŋ.

Ūcuaja'che asa chēamanaejŋ chini repaŋa cãjo asoma'ñe
cho'oasomŋ,

chiimŋ. ⁹Ūcuaja'che David tochasi'e ija'che kŋamŋ:

“Karama'ñe si'ache paame chukuna”, chijju cuasanare cu'ache ti'ñeja'mu.

¹⁰ Repana ñakocaã na'ava'na pa'icheja'che pa'ijju meñe tã'tavesume repanare ti'ñejañe.

Si'arumu vajuchuju oiju simesinachi'a pa'ijanaa'me, chiimu.

Dios Israelpái peonare chëa paache'te kuamu

¹¹ Jo'e te'eu cuasaku i'kamü chü'u. ¿Judíopái ai cacu'asore? Pãame. Ûcuanapi jachajuna judío peonare Dios pa'icheja saire'omu. Jã'aja'ñe cho'oasomu Dios Israelpáipi ña ùcuaja'che pa'iwakuna Jesuni cuasaa'ju chini. ¹² Jã'ajekuna judío peonare re'oja'che ti'ñjemü judíopái cu'ache cho'osi'jekuna. Jã'ata'ni judíopáipi Dios Mamakuni cuasaju jovoto chekunare na'a rua re'oja'che ti'ñeja'mu.

¹³ Jã'ata'ni musanukonare judío peonare chü'o i'kache paamu chü'u. Dios chü'ure musanukonare Israelpái peonani Repau chü'ore chü'vaa'kü chini raosi'kua'mu. Jã'ajekuna, “Rua re'omu jã'a”, chiimu chü'u. ¹⁴ Chü'u majapáipi asa chëa musanukona cuasacheja'che Dios Mamakuni cuasaju Repau pa'ichejare ai sani paaru chini jã'aja'ñe i'kamü chü'u. ¹⁵ Judíopáire Diopi sējouna judío peonare Ûcuau'na'me re'oja'che pa'ire'omu. Jã'ajekuna repana judíopáipi Dios Mamakuni cuasaju Repau ni jovo pojocojñoni jūni vajuraisina pa'icheja'che rua re'oja'che pa'ijanaa'me. ¹⁶ Ija'chea'me: Judíopái aipáiu charo pa'isi'kü Abraham Dios neekujekuna repau jojosina ùcuaja'che Repau neenaa'me. Sūkiñu saivü'te Dioni isiru repañu ka peore Dios neea'me.

¹⁷ Diore judíopái te'ena ija'che cho'ocojñome: Olivoñu tãsi'ñuja'ñe pa'ime repana. Jã'ata'ni repana Dios Mamakuni cuasacuheju olivoñu tãsi'ñu kare tũ'sesosikaja'che pa'ime. Jã'ajekuna musanukona judío peona Repau ni cuasaju airo olivoñu kapi tãsi'ñu kare tũ'seso ro'kesi'ejaja'che pa'ime. Jã'aja'ñejekuna ùcuate'esauvüji aineesi'ñu pa'ikaja'che pa'ijju repañu ka pa'icheja'che re'oja'che pa'ime. ¹⁸ Jã'ata'ni, “Repanare na'a re'oja'che pa'inaa'me chukuna”, chijju cuasamanejü'u. Jã'aja'ñe cuasani judíopái musanukonare re'oja'che cho'okaisi'ere cuasajü'u. Judíopáipi pa'ijuna re'omu musanukonare. Musanukona cho'okaimanesinaa'me repanare.

¹⁹ Chekurumu musanukona ija'che i'kame: “Olivoñu ka tũ'sesocheja'che judíopái jo'kaso chukunani paamu Dios. Jã'ajekuna chukuna chekuka tũ'sesichejãna ro'kesi'ejaja'che pa'inaa'me”, chiime. ²⁰ Ûcuarepaa'me jã'a. Olivoñu kare tũ'sesocheja'che jo'kasosi'kua'mu Dios repanare Repau Mamakuni cuasamaruna. Musanukonata'ni Repau Mamakuni cuasaju repana pa'ira'asi'ere pa'ime. Jã'ajekuna, “Chekunare na'a re'oja'che pa'inaa'me chukuna”, chiima'ñe vajuchuju cuasaju pa'ijü'u. ²¹ Judíopái

Repau'te jachanafejuna ña oima'mu Dios. Musanukonapi ucuaja'che jachato ña oimaneja'mu Repau. ²²Asarepajũ'u. Ija'chea'me: Dios rua re'okũ'mu. Pãi ucuaukore oikũta'ni te'enare cuhekũ sějõmu, Repau cho'okaiche cuhenare. Musanukonare re'oja'che cho'okaimu. Jã'ajekuna Repau'te jo'kasoma'ñe cuasaju pa'ijũ'u. Musanukonapi Repau'te cuasache'te jo'kasoru Repau ucuaja'che sãĩne jo'kasojamũ. ²³Jã'ajekuna judiõpãipi Repau Mamaku'te cuasamanesinapi cuasato olivoñũ ka tũ'seso jo'e ucuakapi ro'kesi'ēja'che jo'e chẽa paaja'mu Dios repanare, jo'kasosi'kũta'ni. Dichi'a cho'omasiche'me jã'a. ²⁴Musanukona judiõ peona airo olivoñũ kapi tãsi'ñũ ka tũ'seso ro'kesi'ēja'che pa'ime. Pãijẽ'e cho'oma'ñea'me jã'a. Jã'aja'ñe cho'o olivoñũ tãsi'ñũ ka tũ'se sějõso jo'e ucuakapi ucuañũna ro'kecheja'che judiõpãĩ jo'e chẽa paache na'a rua chiimũ Dios.

Dios Israelpãĩ ucuaukore chẽa paajachere kũamũ

²⁵Asarepajũ'u, chu'u majapãijana. Dios Repau cho'ojache aperũmu Repau kũamanesi'ere chu'ũni kũaũna musanukonani kũara chiimũ chu'u masial'ju chini, "Repanare na'a rua masime chũkũna", chiijũ cuasamaneal'ju chini. Irũmu Israelpãĩ jainũko Jesure cuasacuheme. Jã'ata'ni na'a pa'isirũmu judiõ peona Jesure cuasañũ chiina ucuaukore cuasaju jovosirũmũna Israelpãĩ jainũko Jesure cuasaju jovojanaa'me. ²⁶Reparũmu Dios Israelpãĩ jo'e chẽa paaja'mu. Repau chu'o aperũmu tochasi'e ija'che kũamũ:

Vati chẽa paacojñõnare Tuakaijau Israelpãĩũ Dios Mamaku Jerusalen vũ'ejoopõji rani

Jacob jõjõsinare Repau'te jachache'te ñseja'mu.

²⁷Chu'u, Dios, repanare cho'okaijamũ chiisi'e ija'chea'me:

Repana cu'ache cho'osi'e chu'ũpi tũnokaijamũ, chiimũ Dios chu'o.

²⁸Jesucristo'te cuasache kũachũ'ore asacuhejũ judiõpãĩ Dios cuhecojñõna pa'icheja'che pa'ime chura, musanukonapi asa chẽa jovoal'ju chini. Jã'ata'ni Dios repana aipãĩ chiisi'kũjekũ ucuachi'a chiimũ repanare. ²⁹Dios Repau ñisi'e tuasomau ucuaja'che Repau soisinare cuhema'kũamũ. ³⁰Aperũmu musanukona judiõ peona Diore jachasinaa'me. Jã'ata'ni irũmu judiõpãipi Dioni jachajũna musanukonani oĩũ chẽasi'kũamũ Repau. ³¹Chura judiõpãipi musanukona jachasi'ēja'che jachame, Dios paara chini chẽasinata'ni. Na'a pa'isirũmũna musanukonare chura oĩũ chẽa paacheja'che repanare jo'e oĩũ chẽa paaja'mu Repau. ³²Dios si'avãjũpãĩ ucuapa'rũvachi'a oĩũ paara chiũna judiõpãĩna'me judiõ peona Repau'ni jachajũna repanare cu'ache cho'õache ñsema'ñe ucuaukore ucuapa'rũva jo'kaasomũ. Repau'ni cuasaju jovoto oĩũ chẽa paaja'mu Repau repanare.

³³Dios chu'o aperũmu tochasi'e ija'che kũamũ:

Dios rúa si'ache Masiųjeku peore cho'omasiku'mu.
 Pāijē'e vesuche'te cuasamu Repau.
 Repau cho'ora chiiche kuanajē'e peome,
 chiimū. ³⁴Cheku cheja ija'che kuamu:
 Pāi Ūcuanuko Paaku cuasache te'eujē'e masima'me.
 Repau'te ūcuanuko na'a rúa vesunajeju chu'vanajē'e peome
 Repau'te.
³⁵Pāipi īsima'tojē'e karama'mu Repau'te, peore paakuna.
 Pāipi ūcuache Repauni īsiru sāiñe īsiche peomu Repau,
 chiimū. ³⁶Masiųjeku Dios peore si'ache cho'osi'kuu'mu paara chini. Si'a-
 rumu pojocojnoa'ku Dios. Jā'aja'ñe paau.

Dios chiiche'te si'arumu cuasaju cho'ochete kuamu

12 ¹Asarepajū'u, chu'u majarpāijana. Diopi maini oiū re'oja'che cho'okaiuna musanukonapi Repauni masi cuasaju cho'oa'ju chini iere chu'vamū chu'u: Diopi musanukonare oiū paaku cho'okaiuna re'oja'chechi'a cho'uju Repau chiiche'te si'arumu cuasaju cho'okaiju pa'ijū'u, pojoa'ku musanukonare. ²Pāi Diore cuasamana cuasache jo'kaso Dios chū'uñechi'a si'arumu na'a rúa cuasaju pa'ijū'u. Re'oja'che pa'iche Ūcuaji jo'kauna re'oja'che pa'ijū'u. Jā'aja'ñe pani Dios chiiche re'oja'che masijanaa'me musanukona. Repau chiiche rúa re'oja'chejekuna ūcuare cho'oni pojome pāi.

³Diopi chu'uni cho'okaiuna, iere kuamu chu'u musanukonare ūcuanukore: Ūcuaji cho'okaiuna Diore cuasame musanukona. Jā'ajekuna musanukona pa'iche'te masi cuasajū'u. Dios musanukonare Repau'te cuasache jo'karumu te'emajnarūā Repau'te cho'okaimasiche si'acairo jo'kasi'kuu'mu ūcuanukore. Musanukona cho'omasiche cuasaju, "Vesume chukuna", chiiju cuasamanejū'u. Ūcuaja'che musanukona cho'ovesuche cuasaju, "Masime chukuna", chiiju cuasamanejū'u. ⁴Ija'chea'me: Pāiu ca'nivū pa'imajnarūā ūcuate'eca'nivūta'ni rūarepamajnarūā pa'imū. Repamajnarūā si'ache cho'omasiku peore ūcuate'echi'a cho'oma'mu. ⁵Mai ūcuaja'che jainukota'ni Jesucristoni cuasaju Repau ca'nivūja'ñe pa'iju ūcuate'eujakuapurū'me, Ūcuate'eū'te cuasanajeju. Ūcuachi'a ūcuate'eca'nivū pa'imajnarūā pa'icheja'che majarpāija'ñe pa'iju re'oja'che ja'me pa'ime mai. ⁶Dios maire Repau'te īsūache chekunare cho'okaimasiche'te ūcuanukore si'acairo jo'kasi'kuu'mu. Diopi pāiu'te ūcuaku'te Repau chu'o kuamasiche īsiru Repau'te masi cuasani ūcuaja'che chekunare Repau chu'o masi kuua'ku. ⁷Chekunare re'oja'che cho'okaimasiche musanukonani īsiru chekunare re'oja'che cho'okaiju pa'ijū'u. Repau chu'o che'chomasiche musanukonani īsiru si'arumu che'choju pa'ijū'u. ⁸Diopi cu'ache pa'inare re'oja'che chu'vamasiche īsiru si'arumu re'oja'che chu'vaju pa'ijū'u repanare. Chekunare

kuirawache ïsiru ãsema'ñe rwa re'oja'che ïsijw kuirajw pa'ijũ'u repanare. Pãi chũ'wmasiche ïsiru ñamema'ñe masi chũ'ujw pa'ijũ'u. Chwova'na pa'iva'nare ña oijw re'oja'che cho'okaiche ïsiru pojojw cho'okaijw pa'ijũ'u.

Jesucristo'te cuasanare chw'vache'te kwamw

⁹Mwsanukona rekoñoopi sãinechi'a re'oja'che cuasajw cho'ojũ'u. Cu'ache cho'ochewuhejw jo'kaso re'oja'chewu'chechi'a cuasajw cho'ojw pa'ijũ'u. ¹⁰Majapãi oicheja'che chekunare sãinechi'a oijw re'oja'che cutujw pa'ijũ'u. “Ina chw'ure na'a rwa masinaa'me”, chiijw, meñe cuasama'ñe, chekunare na'a rwa cuasajw pojojw pa'ijũ'u.

¹¹Ñamema'ñe pojojw peore cho'ore'ochetu'ka Maire Paakuni si'arumw cho'okaijw pa'ijũ'u.

¹²Dios cho'okaijachere cuasajw pojojw cha'ajw pa'ijũ'u. Cu'ache ti'jñe-toj'e jo'kasoma'ñe ucua cuasajw Dioni si'arumw sējuw pa'ijũ'u.

¹³Diore cuasanare repana chiicheji karato mwsanukonapi repanare karache'te paani ïsijũ'u repanare. So'ña pa'inapi mwsanukona wu'ñana raito ãiñena'me kãine ïsijũ'u repanare.

¹⁴Mwsanukonare cu'ache cho'onare Dioni re'oja'chere sēekaijũ'u. Peruju, “Diopi mwsanukonare cu'ache cho'oa'ku”, chiimanejũ'u.

¹⁵Pojojw pa'inare ja'me pojokaijũ'u. Oiva'nare ja'me oikaijũ'u.

¹⁶ũcuate'e cuasajw cavama'ñe re'oja'che ja'me pa'ijũ'u. “Masi-naa'me chwukuna”, chiima'ñe wesuna pa'icheja'che pa'ijw wesunare ja'me pa'icuhemanajũ'u. Rwarepa meñe cuasama'ñe pa'ijũ'u.

¹⁷Mwsanukonare cu'ache cho'onare sãine cu'ache cho'omanejũ'u. ũcuachi'a pãi ucuanuko, “Cho'ore'omw”, chiijw cuasache si'arumw re'oja'che cho'ojw pa'ijũ'u. ¹⁸Chekunana'me re'oja'che pañu chiijw peore cho'ore'ochetu'ka cho'ojw ucuanukore re'oja'che ja'me pa'ijũ'u. ¹⁹Chw'u cuasana, mwsanukonare cu'ache cho'onare pãi sãine cu'ache cho'omanejũ'u. Diopi repanare ro'ia'ku. Dios chw'o aperumw tochasi'e ija'che kwamw:

“Pãi cu'ache cho'osinare cu'ache ti'jñejañe chw'upi chw'ujajamw”,

chiimw Maire Paaku Dios,

chiimw. ²⁰Jo'e ija'che kwamw Dios chw'o:

Mw'ure cuhekujw, “ũcuhamw chw'ure”, chiito ãu ãujũ'u repau'te.

ũcuaja'che, “Okowamw chw'ure”, chiito oko ũkuajũ'u repau'te.

Jã'aja'ñe mwsanukonapi repau'te re'oja'che cho'oru

Diopi repau'te sãine cu'ache ti'jñejañe chw'ukaijajamw,

chiimw. ²¹Mwsanukonare cu'ache cho'onare pãi sãine cu'ache cho'omanejũ'u, cu'ana pa'iwama'to. Re'oja'che cho'ojw pa'ijũ'u, repanapi mwsanukona pa'iche'te ña chēa re'oja'che paaru.

13 ¹Mwsanukonare chw'unapi chw'uto jachama'ñe cho'ojw pa'ijũ'u. Diopi repanare pãi chw'ũñe'te jo'kawna chw'ume. ²Jã'ajekuna

musanukonapi pãi chũ'una chũ'ũñe'te jachani Dios chũ'ũñe ũcuachi'a jachame. Repanare jachana cu'ache ti'jñecojñojanaa'me, repana jachasi'e ro'i. ³Pãi chũ'una re'oja'che cho'onare kukoma'ñe cu'ache cho'onarechi'a kukonaa'me. ¿Pãi chũ'unare vajuchuma'ñe pañu chiiche musanukona? Re'oja'che cho'oto musanukonare chũ'unapi ña, “Re'oja'che pa'ime ina”, chiime. ⁴Dios musanukonare re'oja'che pa'iche'te ñsira chini pãi chũ'unare jo'kasi'kua'mu. Jã'ata'ni cu'ache cho'oni vajuchujũ'u. Dios pãi chũ'unare jo'kasi'kua'mu cu'ache cho'onani ro'iche chũ'ua'ju chini. Rupũ pa'ima'me repaña. ⁵Jã'ajekũna Diopi pe'rukũ musanukona cu'ache cho'osi'e ro'i chũ'ũmanea'ku chini pãi chũ'unare jachama'ñe repaña chũ'ũñe cho'oju pa'ijũ'u. Ũcuachi'a cu'ache cho'osi'e ro'ichi'a vajuchujũ cuasama'ñe re'oja'che cho'ouache'te cuasaju pãi chũ'unare jachama'ñe pa'ijũ'u. ⁶Musanukonare chũ'unapi Dioni si'arũmu cho'oche'te cho'okaijũna musanukona repanare kuri ro'ime, si'arũmu chũ'uju paaru chini.

⁷Musanukonare chũ'una chũ'ũñe peore masi cho'ojũ'u. Repanapi, “Kuri ro'ijũ'u”, chiito ro'ijũ'u. Ũcuaukore pãi chũ'unare ña kukujũ'u. Ũcuachi'a repanare re'oja'che cutujũ'u.

⁸Musanukonapi chekũnare pũsero'i paani na'mi ro'i pi'nijũ'u. Jã'ata'ni chekũnare oiju re'oja'che cho'okaiju pa'iche cho'o ca'nasoma'ñe si'arũmu cho'okaiju pa'ijũ'u. Pãi chekũnare cuasana Dios chũ'ũñe'te cho'ome. ⁹Pãipi cho'omaneajũ chini Dios chũ'ũñe ija'chea'me:

Ũmũpãi, mũrũjoromi peonare ja'me kãimanejũ'u.

Romí, mũjũ peonare ja'me kãimanejũ'u.

Pãi vanisomanejũ'u.

Ñaamanejũ'u.

Chekũna nee tũa paauache cuasamanejũ'u, chiimũ. Ũcuachi'a Dios chũ'ũñe cheke ija'chea'me:

Musanukona meñe oicheja'che chekũnare oijũ'u,

chiimũ. Jã'aja'ñe cho'ona Dios chũ'ũñe peore si'ache cho'ome. ¹⁰Pãi chekũnare oina cu'ache cho'omanaa'me repanare. Jã'ajekũna Dios chũ'ũñe peore si'ache cho'ome repaña.

¹¹Jã'aja'ñe cho'oju iere cavesũma'ñe cuasaju pa'ijũ'u: Maire Repau'te cuasanare Dios pa'icheja Sajau Jesús raiche na'a kueña'me chura. Mai Repau'te apucasarũmu, “Chuta'a Repau raiche rua karamũ”, chiisinaa'me. ¹²Irũmu pãi cu'ache cho'ona rua jainũko pa'ime. Jã'ata'ni Jesucristo raisirũmu si'asoja'mũ jã'a. Jã'ajekũna cu'ache cho'oche jo'kaso re'oja'chechi'a cho'oju pañu; Repau raiumucuse tĩ'apĩ'racuhamũ. ¹³Pãipi ñajũna cu'ache cho'omana pa'icheja'che te'ena panijẽ'e cu'ache cho'omaneũ. Fiestarũmũna cono jũ'ijũ vẽ've cho'omaneũ. Romi ũcuauanare ja'me kãima'ñe pañu. Ũcuauache cho'omaneũ. Cavama'ñe pañu. Chekũnapi cu'amajñarũã mai peoche'te paato teache ñamaneũ. ¹⁴Jã'aja'ñe pa'i-

ma'ñe maire Paakũ Jesucristo pa'icheja'che re'oja'che pa'ijũ pã pa'iche cu'ache cho'oũache cho'oma'ñe pa'ijũ'ũ.

**Jesucristo'te cuasanajeũ majapãijanare
ke'rema'ñe pa'iche'te chũ'vamũ**

14 ¹ Jesucristo'te cuasanapi chuta'a masi cuasama'to repanare cuhema'ñe repaña cuasache ke'remairo cavama'ñe pe'kerũ i'kajũ'ũ. ² Ija'chea'me: Chekũna Jesucristo'te cuasana ija'che i'kame: “Åu peore ãire'omũ”, chiime. Chekũnata'ni chuta'a masi cuasama'pũ, “Va'i ãicu'amũ”, chini cu'amajãarũãchi'a ãijũ va'ita'ni ãima'me. ³ Åiñe si'ache peore ãinapi peore ãimanare ña, “Masi cuasamanaa'me mũsanũkona”, chiimanejũ'ũ. Ũcuaja'che ãu peore ãimanapi si'ache ãinare ña, “Cu'ache cho'ome mũsanũkona”, chiimanejũ'ũ. Ũcuanũko Dios chẽa paacojũnaa'me mũsanũkona. ⁴ ¿Mũ'ũ je'se pa'ikũjekũ chekũ paakũni ke'rekũ? Chekũrũmũ repaũ'te paakũ chiiche'te cho'omũ. Chekũrũmũ repaũ'te paakũ chiima'ñere cho'omũ repaũ. Repaũ'te paakũ neea'me jã'a. Mũ'ũ neema'mũ. Jã'ata'ni Maire Paakũji re'oja'chechi'a cho'oa'kũ chini cho'okaiũna re'oja'che cho'oja'mũ repaũ.

⁵ Cheke ija'chea'me: Chekũna Diore cuasana ija'che i'kame: “Te'eumucusechi'a Diore pojochẽ pa'imũ”, chiime. Chekũnata'ni, “Si'aumucujãna ũcuate'eumucuseja'chejekũna si'arũmũ Diore pojore'omũ”, chiime. Re'oja'che cho'oũato mũsanũkona cuasache'te, “Ija'che cho'oto re'omũ”, chiijũ ũcuare cho'ojũ'ũ. ⁶ Te'eumucusechi'a Diore pojona Dioni cho'okaime. Ũcuachi'a chekũmucujãana Diore pojona Dioni cho'okaime. Ũcuaja'che ãu si'ache ãina Diore, “Re'orepamũ Ja'kũ”, chiijũ ãu ãime, pojoa'kũ chini. Ũcuachi'a ãu si'ache ãimana Diore, “Re'orepamũ Ja'kũ”, chiijũ ãu ãime, pojoa'kũ chini.

⁷⁻⁸ Maire uachechi'a cho'ojũ pa'imanaa'me mai. Vajũna pani Jesucristo neenaamẽ mai. Ũcuachi'a jũnisosina pani Ũcuau neenaamẽ mai. Vajũna pani Maire Paakũni cho'okaijũ pa'ime mai. Ũcuachi'a jũnisoni Maire Paakũni cho'okaijanaa'me mai. ⁹ Pãi vajũnana'me jũ'isinare paara chini, jũni vajũraisi'kũa'mũ Jesucristo.

¹⁰ ¿Je'se pa'ĩũna mũsanũkona Diore cuasajũ majapãija'ñe pa'inata'ni ke'reche? Ũcuachi'a, ¿je'se pa'ĩũna majapãijanare chekũnare vesũroi'che? Na'a pa'isirũmũ Jesucristo maire Repaũ ti'ljũñena sani nũkajũna mai ũcuanũko cho'osi'e ña kũaja'mũ, cu'ache cho'osi'ena'me re'oja'che cho'osi'e. ¹¹ Aperũmũ tochasi'e Dios chũ'o ija'che kũamũ:

“Chũ'ũ Si'arũmũ Pa'ikũ chũ'o ũcuarepare i'kakũ iere mũsanũkonare kũamũ chũ'ũ:

Chũ'ũre Diojekũna pã ũcuanũko ti'ljũñe ro're ñũ'ijũ pojojanaa'me”, chiimũ Maire Paakũ Dios,

chiimũ. ¹²Jã'ajekũna Diopi mai cho'osi'ere sêeto ũcuanũko te'enachi'a mai cho'osi'e kũajanaa'me.

Ke'rema'ñe pa'ijũ majapãijanare cacũ'oma'ñe pa'iche'te kũamũ

¹³Jã'ajekũna mai ũcuamakarũ sãĩñechi'a ke'rejũ pañũ. Ke'rema'ñe pa'ijũ mũsanũkona majapãijanare cacũ'omanejũ'ũ. Repana, “Cu'amũ”, chiiche'te mũsanũkonapi repa na ñajũ'te cho'oni cu'ache cho'ome repanare. Chekũrũmũ repanapi ña, “Cho'ocu'amũ ie”, chiisi'ere, “Cho'ore'ocoso-mũ”, chini cho'oni cu'ache cho'ome. ¹⁴Jesucristo kũasi'ere cuasakũ iere masimũ chũ'ũ: Æũ aĩcu'achejẽ'e peomũ. Jã'ata'ni pãĩjũ, “Iere ãni cu'ache cho'omũ chũ'ũ”, chiisi'kũpi ũcuare ãni cu'ache cho'omũ. ¹⁵Mũsanũkona majapãijanare cuasani repa na, “Ãito cu'ache cho'omũ”, chiiche repa na ñajũ'te ãimanejanaa'me, repanapi sũma'ñe cuasamaneajũ chini. Repa na ãima'ñe ãũ ãni ñoñeji cacũ'omanejũ'ũ repanare, Jesucristo jũni ro'ikai-cojñosinare. ¹⁶Mũsanũkonare cho'ore'oche'te cho'ojũna chekũnapi ña, “Cu'ache cho'ome ina”, chiiche jo'e repa na ñajũ'te cho'omanejũ'ũ, repanare cacũ'omaneñũ chini. ¹⁷Dios neena pa'iche ãũ ãĩñena'me ũkuchechi'a-ma'mũ. Ija'chea'me: Dios Rekochoji cho'okaiũna re'oja'che pa'ijũ, pojojũ, ke'rema'ñe pa'ime. ¹⁸Jã'aja'ñe pa'ijũ Jesucristoni cho'okaito pojoja'mũ Dios. Pãĩ ũcuaja'che, “Re'oja'che cho'onaa'me ina”, chiijanaa'me.

¹⁹Jã'ajekũna peore cho'ore'ochetũ'ka cho'ojũ ke'rema'ñe pa'ijũ re'oja'che pa'iche'te che'che sãĩñechi'a re'oja'che cho'okaijũ Jesucristoni na'a rũa masi cuasañũ. ²⁰Diopi cho'okaiũna re'oja'che pa'inare repa na ãima'ñe ãũ ãni ñoñeji cacũ'omanejũ'ũ. ũcuarepaa'me jã'a. Æũ peore ãire'ochechi'a pa'imũ. Jesucristo'te cuasanare repa na ãima'ñere ãũ ãni ñojũ cacũ'ocheta'ni cu'amũ. ²¹Mũsanũkona majapãijanani va'ire ãni ñojũ cacũ'omaneñũ chini va'i ãĩñe'te jo'kasoto na'a re'omũ. ũcuachi'a conore ũku ñojũ cacũ'omaneñũ chini cono ũkuche'te jo'kasoto na'a re'omũ. ũcuachache'te cho'o ñojũ cacũ'omaneñũ chini cho'oma'to na'a re'omũ. ²²Mũsanũkonare cho'ore'oche cuasoche ñoma'ñe cho'ojũ'ũ, Diochi'a ñaa'kũ. Pãĩ ñajũ'te cho'o ñomanejũ'ũ cacũ'omaneñũ chini. Pãĩ repanare cho'ore'oche'te cho'ojũ cu'ache cho'omaneni pojojũ pa'ime. ²³Pãĩjũ, “Iere cho'ora, chũ'ũni Diopi pojoa'kũ”, chiiũ cuasache'te cho'oni re'oja'che cho'omũ. Jã'ata'ni, “Chũ'ũpi iere cho'oto pojomanejacosomũ Repaũ”, chiiũ cuasache cho'oni cu'ache cho'omũ. “Chũ'ũpi iere cho'ora, Diopi chũ'ũni pojoa'kũ”, chiiũ cuasama'ñere cho'oni cu'ache cho'omũ.

Mai pa'ichechi'a cuasama'ñe chekũnare oijũ pa'iche'te kũamũ

15 ¹Mai Jesucristo'te masi cuasanapi na'a vesũva'nani oijũ cho'oka-ñũ, maire hachechi'a cuasama'ñe. ²Mai ũcuanũko maire ja'me pa'inare re'oja'che cho'okañũ, pojojũ Jesucristoni na'a rũa masi cuasaajũ.

³ Jesucristo ũcuachi'a Repau chiichechi'a cho'omanesi'kua'mu. Repau cho'ocojñojañere kuañu tocha jo'kasi'e Dios chu'o ija'chea'me:

Ja'ku, mu'ure cu'ache i'kana chu'ure ũcuachi'a cu'ache i'kame, chiimu. Jã'aja'ñe Repau rani pa'irumu Dios chiichechi'a cho'oku, cu'ache cho'ocojño'si'kua'mu. ⁴ Dios chu'o aperumu tochasi'e peore maipi che'chea'ju chini tochasi'ea'me, ũcuare ñaju che'cheju jo'kasoma'ñe Repau ni pojoju cha'aa'ju chini. ⁵ Maire Diopi cho'okaiuna Repau'te jo'kasoma'ñe cuasaju pojoju pa'ire'omu. Musanukonare Repauji cho'okaa Jesucristo pa'icheja'che re'oja'che pa'iju ũcuate'eujakuanuru pa'iju sãinechi'a re'oja'che cho'oj paaru. ⁶ Ūcuauko jã'aja'ñe pa'iju ũcuate'e cuasaju Maire Paaku Jesucristo Puka'kure Diore pojoju, “Rua re'oku'mu mu'”, chiiju pa'ijũ'u.

Dios judío peonare ja'me chëa paache'te kuamu

⁷ Jã'ajekuna Jesucristo maire cuhema'ñe chëa re'oja'che paacheja'che chekunare cuhema'ñe sãinechi'a pojoju pa'ijũ'u, pãipi ña Dioni re'oja'che i'kaa'ju chini. ⁸ Jesucristo Repau majarpã judiõpãire cho'okasa chini raisi'kua'mu, repana aipãire Dios cho'okasa chiisi'ere ũcuarepa cho'o ñora chini. ⁹ Ūcuachi'a judío peonani Diopi oiu chëa paakuna repanapi ña, “Ja'ku Dios, chukuna'te oiu re'oja'chechi'a cho'oku'mu; re'orepamu”, chiaru chini raisi'kua'mu. Dios chu'o aperumu tochasi'e ija'che kuamu:

Jã'ajekuna, judío peona asaju'te, “Dios rua re'oku'mu”, chiija'mu chu'u mu'ure.

Ūcuachi'a mu'uni pojoku ujaja'mu chu'u, chiimu. ¹⁰ Dios chu'o tochasi'e pa'iphuro chekucheja ija'che kuamu: iMusanukona judío peona Dios neenare jovo pojoju pa'ijũ'u! chiimu. ¹¹ Jo'e chekucheja ija'che kuamu:

Ūcuauko judío peona si'avãjupã Maire Ūcuaukore Paaku'te pojoju paaru,

chiimu. ¹² Ūcuachi'a Isaías tocha jo'kasi'e ija'che kuamu:

Isaí Jojosi'kupi rani si'avãjupã chu'uja'mu.

Ūcuau ni cuasaju Repau cho'okaijachere pojoju cha'ajanaa'me repana judío peona,

chiimu. ¹³ Diopi cho'okaiuna maire Repau cho'okaijachere cuasaju pojoju ca'nama'ñe cha'are'omu. Musanukonare Repau'te cuasanare sëkaimu chu'u, Repauji cho'okaiuna rua pojoju re'oja'che paaru chini. Musanukona Repau Rekochoji cho'okaiuna Repau cho'okaijachere cuasaju rua pojoju cha'ajanaa'me.

¹⁴ Chu'u majarpãijana, musanukona pa'iche masimu chu'u. Re'oja'che pa'iju Jesucristo pa'iche'te rua masiju sãinechi'a chu'vamasime musanukona. ¹⁵ Chu'uni Diopi chëa paaku cho'okaiuna masinaretani

i'kavajuchuma'ñe te'emajñaruã kuakũ ija'ovana tochamũ chũ'u m̄sanũkonapi ña cavesuma'ñe cuasaa'jũ chini. 16 Dios chũ'ũre ch̄esi'kua'mũ Jesucristoni cho'okaiũ judío peonani re'oja'che cho'okaaũ chini. Jesucristo'te cuasache kuachũ'ore chũ'vamũ chũ'u repanapi asa ch̄arena Repaũ Rekochoji re'onare care'vakaiũna re'oja'che pa'ijũ Dios neena paapu chini.

17 Jã'ajekũna Jesucristo'te cuasaku pojokũjekũ Diore cho'oche cho'okaikũ'mũ chũ'u. 18 Judío peonapi asa ch̄ea Repaũ chũ'ũñe'te cho'oju paapu chini Diopi cho'okaiũna re'oja'che cho'o ñokũ chũ'vamũ chũ'u. Dios cho'okaisi'echi'a kuara chiimũ chũ'u. 19 Dios Rekochoji cho'okaiũna Diochi'a cho'omasiche'te cho'osi'kua'mũ chũ'u, pãipi Dios pa'iche'te ña masia'jũ chini. Jã'aja'ñe cho'okũ Jerusalén vũ'ejoopoji eta sani si'achejñaruã ku'iu Ilírico chejajatu'ka Jesucristo'te cuasache kuachũ'ore chũ'va pi'nicuhamũ chũ'u. 20 Jã'aja'ñe aperũmũ Jesucristo pa'iche asamanesinani che'chora chini ku'iu chũ'vakũ'mũ chũ'u, Dios chũ'o pãi chekũna ku'ijũ chũ'vamanesichejña. 21 Dios chũ'o aperũmũ tochasi'e ija'che kuamũ jã'a:

Aperũmũ Repaũ pa'iche asamanesina asajanaa'me.

Ûcuaja'che aperũmũ chũ'vacojñomanesina chũ'vajũna asa ch̄ejanaa'me,

chiimũ.

Pablo Roma vũ'ejoopo saicuasache'te kuamũ

22 Jã'are cho'okũ m̄sanũkonare sani ñara chiikũta'ni saicu'akũna saima'kua'mũ chũ'u. 23 Jã'ata'ni chura ichejñare chũ'u cho'oche'te cho'o pi'nicuhasi'kũjekũ saipi'ramũ chũ'u, r̄ua jeerũmũ sani ñara chiũ cuasakũjekũ. 24 España chejana saiũ m̄sanũkona pa'ichejana canũkara chiimũ chũ'u. M̄sanũkonare chũ'ũre ñaũsinare ja'me pani pi'ni saiũna m̄sanũkonapi cho'okaito re'oja'che saija'mũ chũ'u. 25 Jã'ata'ni chũ'u charo Jerusalenna saimũ Ûcuacheja pa'inani Jesucristo'te cuasanani kurire sakaiũ. 26 Macedonia cheja pa'inana'me Acaya cheja pa'ina kuri jovosinaa'me Jesucristo'te cuasanani oiju Jerusalén pa'inani chũova'na pa'iva'nani saõũ chini. 27 Judío peonare judíopãipi Diore cuasache che'chosinajejũna repanare judíopãire oiju sãĩñe repaña chiiche'te cho'okaũ chini cuasa kurire jovosinaa'me. Jã'aja'ñe cho'oju repaña re'oja'che cho'osinaa'me, chiimũ chũ'u. 28 Repaña jovosi'e kuri chekũnare sa ïsisirũmũ España chejana saiũ canũka ñaja'mũ chũ'u m̄sanũkonare. 29 Iere masimũ chũ'u: M̄sanũkona pa'icheja chũ'ũpi sani ja'me pa'ũna Jesucristoji cho'okaiũna sãĩñechi'a pojõũ karama'ñe r̄ua re'oja'che pa'ijanaa'me mai.

30 Asarepajũ'u, chũ'u majapãijana. Maire Paaku Jesucristo'te cuasanajejũ, Dios Rekochoji cho'okaiũna sãĩñe oiju, ja'me cho'oche cho'okaijũ Dioni s̄ekaijũ'u chũ'ũre. 31 Dioni s̄ekaijũ'u Judea cheja pa'ina Repaũ'te jachanapi chũ'ũre cu'ache cho'oũ chiito Ûcuajũ chũ'ũre tã'takaiũ

ũsea'kũ repanare. Ũcuachi'a Dioni s̄ejũ'ũ Jerusalén pa'ina Jesure cuasana chũ'ũ sache kuri pojojũ kooa'jũ. ³² Jã'aja'ñe Diopi cho'okaito chũ'ũ m̄sanũkona pa'ichejana pojokũ sani tí'aũna ja'me pani vajũsojanaa'me mai. ³³ Re'oja'che pa'iche Īsikũji Diopi m̄sanũkonare ũcuanũkore ja'me paaũ. Jã'aja'ñe paaũ.

Cuharepacho chũ'o saosi'ea'me ie

16 ¹ Mai majapãioja'io, Febe, Cencrea vũ'ejoopo pa'inare Jesure cuasanare cho'оче cho'okaikoji m̄sanũkona pa'ichejana saio ie chũ'o sakaija'mo. ² Maire Paakũ'te Jesure cuasana pa'iche pa'ijũ, majapãio'te pojochēja'che pojojũ'ũ repao'te. Repao chiiche peore cho'okaijũ'ũ. Repao chekũnare jainũkore cho'okaio chũ'ũre ũcuachi'a re'oja'che cho'okaisi'koa'mo.

³ Chũ'o sa kũakaijũ'ũ, chũ'ũna'me Jesucristo'te cho'оче cho'okaisinare Priscana'me Aquila'te. ⁴ Pãipi chũ'ũni vanisoũ chiijũna chũ'ũni ũsechiijũ chuenisora'asinaa'me repana. Chũ'ũni ũsechitena Jesure cuasakuanupũã judío peona ũcuanũko chũ'ũna'me, "Re'orepamũ", chiime repanare. ⁵ Ũcuachi'a repana vũ'e chi'inare Jesure cuasakuanupũ chũ'o sa kũakaijũ'ũ. Ũcuachi'a chũ'ũ cuasakũ'te Epeneto'te chũ'o sa kũakaijũ'ũ, Asia cheja pa'inare na'a charo Jesure cuasakũ jovosi'kũre. ⁶ Ũcuachi'a m̄sanũkonare cho'оче rũa cho'okaisi'kore Mariare sa kũakaijũ'ũ. ⁷ Ũcuachi'a chũ'ũ majapãi Andrónicon'a'me Juniare sa kũakaijũ'ũ, chũ'ũre pãi ch̄avũ'e ja'me pa'isinare. Chũ'ũre na'a charo Jesucristo'te cuasajũ jovosinaa'me repana. Jesús saosina re'oja'che cutume repanare.

⁸ Ũcuachi'a chũ'ũ cuasakũ'te Ampliato'te sa kũakaijũ'ũ chũ'ũna'me Jesure cuasakũ'te. ⁹ Ũcuachi'a Urbano'te maire ja'me Jesucristo'te cho'оче cho'okaikũ'te sa kũakaijũ'ũ, ũcuachi'a chũ'ũ cuasakũ'te Estaqui'te. ¹⁰ Ũcuachi'a Apele'te repaũ Jesucristo'te cuasakũ pa'iche pãi ña masicojñokũ'te sa kũakaijũ'ũ. Aristóbulo'te chũ'o sa kũakaijũ'ũ, repaũ majapãi ũcuachi'a. ¹¹ Chũ'ũ majapãiu'te Herodion'te sa kũakaijũ'ũ. Narciso'te sa kũakaijũ'ũ ũcuachi'a repaũ majapãi Jesucristo'te cuasanare. ¹² Maire Paakũ'te cho'оче cho'okainare Trifenana'me Trifosa'te sa kũakaijũ'ũ. Ũcuachi'a Maire Paakũ'te cho'оче rũa cho'okaiko'te mai ũcuanũko cuasacojñoko'te Pérsida'te sa kũakaijũ'ũ. ¹³ Rufo'te Maire Paakũ'te masi cuasakũ'te sa kũakaijũ'ũ, ũcuachi'a repaũ pũka'kore chũ'ũ ja'koja'che pa'iko'te. ¹⁴ Ũcuachi'a inare chũ'o sa kũakaijũ'ũ: Asíncrito'te, Flegontere, Hermete, Patroba'te, Herma'te; ũcuachi'a repanare ja'me pa'inare, mai majapãijanare. ¹⁵ Filólogona'me Juliare Nereona'me cho'jeo'te sa kũakaijũ'ũ, ũcuachi'a Olimpana'me repanare ja'me pa'inare, ũcuanũkore Jesucristo'te cuasanare.

¹⁶ M̄sanũkona sãĩnechi'a ch̄ese pojojũ pa'ijũ'ũ. Ũcuanũko Jesucristo'te cuasakuanupũã chũ'o saome m̄sanũkonare.

17 Chũ'u majapãijana, ñarepaju pa'ijũ'u, chekurumu pãipi musanukonani i'ka cacu'ojũ. Jã'aja'ñe i'kana musanukona che'chesi'ere jo'kaso sãine-chi'a ke'reju paapu chini i'kame. Jã'aja'ñe i'kanare ja'me pa'imanejũ'u. 18 Maire Paaku'te Jesucristo'te cho'okaimanaa'me repaña, repanare uachechi'a cho'ojũ. Jã'aja'ñe pa'ijũ pãi na'a vesuva'nare re'oja'cheja'che i'kaju cacu'onaa'me repaña. 19 Ūcuanuko masime musanukona Jesús chũ'uñe ñamema'ñe cho'okaiju pa'iche. Jã'ajekuna asa pojosome chũ'u. Jã'aja'ñe cho'ojũ re'oja'che pa'imasijũ'u. Cu'acheta'ni cho'oma'ñe pa'ijũ'u, chiimu chũ'u musanukonare. 20 Jã'aja'ñe cho'ojũna maire re'oja'che pa'iche ñisiku Dios na'mi cho'okaija'mũ musanukonare, vati aini cu'ache chũ'ucua'aa'ku chini. Maire Paaku Jesucristo'ji si'arumu re'oja'che cho'okaiu paau musanukonare.

21 Chũ'una'me Diore cho'oche cho'okaiku Timoteo ja'me chũ'o saomu musanukonare, ũcuachi'a chũ'u majapãi, Luciona'me Jasonna'me Sosípater.

22 (Ūcuaja'che chũ'u, Pablo chũ'uñe ija'ova utija'ova tochakaikũji Ter-cio, musanukonare chũ'o saomu Jesure cuasanare.)

23 Gayo ũcuaja'che chũ'o saomu musanukonare. Repau vũ'ere pa'imũ chũ'u. Repau Gayo Jesure cuasanare chekũchejña rainare ũcuanukore kãine ñisiku'mũ. Erasto ũcuachi'a vũ'ejoopo kuri care'vakaiku chũ'o saomu. Ūcuachi'a mai majapãijaja'iu Cuarto chũ'o saomu. 24 Maire Paaku Jesucristo'ji si'arumu re'oja'che cho'okaau musanukonare ũcuanukore. Jã'aja'ñe paau.

Dioni pojokũ cuhacho tochasi'ea'me

25 Diore, “Re'orepamu”, chiiju paũ. Musanukonare Ūcuajũ cho'okaimũ Jesús pa'iche chũ'u chũ'vachũ'ore Repau chũ'o re'oja'chere asa chẽa re'oja'che paapu chini. Repau chuta'a cheja cho'omarumũna Jesucristo cho'okaijache jã'aja'ñe cuasasi'kũta'ni kũamaneasomu Dios. Chura kũacuhasi'ea'me jã'a. 26 Si'arumu Pa'ikũji Diopi chũ'ũna Repau chũ'o kũasina pãipi masia'ju chini Repau cho'ojachere tocha jo'kaasome. Repau cho'ora chiisi'e aperumu kũamanesi'e churana kũamu Dios, si'avãjũpãi asa chẽa Jesuni cuasaju Repau chũ'uñe'te cho'ojũ paapu chini.

27 Dios Ūcuate'eu'mũ Masiu. Jesucristo'ji cho'okaiuna pãi ũcuanuko si'arumu rãa pojoju paapu Repau'te. Jã'aja'ñe paau. Re'omu.

Pablo